

Schumann). 20.45: kelőadása. 21.15: művész játéka. A Postás zenekar N.: Huszárok — A korcsolyázók — ggel, délben, este Halévy: A zsidó — A menyasszony — traul: Mi jön most — lgyi: Magyar kör

ny folytatása. vizjelzőszolgálat. házikvartettjének adai: Szvit. Bach: Passeped. Ürmé- sir — tangó. Gab- preciensis — me- lepard: Sylvery — rtes: Napolitana — Oh! Oh! — fox.

eny folytatása. és, időjárásjelen- dozás". elzés.

novellái: A sirkő- os Misi és cigány- rsenye.

re ünnepségek. — Utána: Pontos — dám est. Konferál — dalok. 0.30-ig tánc

Épdalok. 20: Zon- ónégysz.

mann: F-dur zón- as: F-dur trió. — sziléziai filharmó- 0: Wolf Hugó-est. or. 20: Szimfónikus Szextett. 23: Tán-

r. 18—22.55: Prága amofón. 21: Szimfó- rüs versek és elbe- almi előadások. — e.

rammofón. 19.40 — Operazene. 22.05: néje.

Zene Varsóból. 23: amofón. 21: Kama-

detések

s kolozsvári urica- . rendelésre, himzés, tírozás, előnyomda, kézimunkaszakmába anyos áron Fisch lónjában Cluj, Str. ueca) 16 szám.

lönböző és pezsgős alea Regele Ferdi-

kétágyas kiadó. Ca- d 70.

viségnek alkalmas eg azonnalra kiadó.

sak garanciával ren kezelő felvétetik. tt üzlet" jeligére a

üzlet vagy raktár- eglefelelő nagy ucai mber 1-től kiadó. Regina Maria 6.

főz, vállalna ház- 2 családnl. Cím 2 szám. Elisabeta

XIII EVF. * SZAM 179
Cluj—Kolozsvar, 1930
augusztus 19 Kedd
5690 EV - AB 24

Uj Kelet az és bánati napi
Dikkek utánn 400
forrás megjelöl
Közliratokat nem megörökösökre

Diszter 2. 11. e. 8.

TAXA POSTALA
PLATITE in NUMERAR
No. 244.716/929

Ramsetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9—77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lel
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vetetnek fel.

ELETT

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Hát mégis lehet?

Mióta az antiszemita agitáció újra erőrekapott Romániában, megtörtént az első esoda: A belügyminisztérium körrendeletben utasította a közigazgatási hatóságokat, — csendőrségeket és rendőrségeket — hogy a legerélyesebb eszközökkel fojtsák el az antiszemita jellegű rendezavarásokat. A rendelet kötelezővé teszi a hatóságoknak az antiszemita gyűlések megakadályozását és a hivatásos izgatók azonnali letartóztatását.

Vegyes érzelmekkel forgatjuk a kezünkben a bukaresti táviratot, amely első komoly lépése a kormánynak az antiszemita agitáció brutális kilengései óta. Vegyes érzelmekkel, mert nem tudunk maradéknélküli elismeréssel tapsolni a kormány első rendes gesztusának. Hogyan is tudnánk tapsolni, hiszen ez a rendelet pontosan három hónappal később került kibocsátásra, mint ahogy azt az ország rendje és békéje és a zsidó lakosság nyugalma és biztonsága megkövetelte.

Három hónap telt el e rendelet nélkül! És milyen három hónap! Száz nap, amelyek mindegyikéhez zsidó könny, zsidó fájdalom és zsidó szegény tapadt. Három hónap, amikor a zsidóság a szörzős értelmében „Vogelfrei” volt és az antiszemita agitátorok kénye-kedvétől függött, hogy melyik falu zsidó hajlékait borítják lángba, hol verik végig a zsidókat és hol törnek össze ajtót, ablakot. Három hónapig szabad folyást adott a kormány a legféktelenebb antiszemita agitációnak. Eltűrt, elnézte, hogy egész falvak földművelő népét jöveteletlenül ráuszítsák a velük egyorsban élő zsidóságra. Minden figyelmeztetésre, minden tiltakozásra és minden követelésre eleinte egy józú mosoly volt a válasz.

Ugyan, hagyni kell őket, — mosolygott a belügyminiszter — hiszen gyerekek, csak politikásdit játszanak. Hiába figyelmeztettük nap-nap után, hogy ennek a játéknak túl komoly a tétje, a belügyminiszter ajkáról csak akkor fagyott le a mosoly, amikor egymásután sodródtak anarchiába a máramarosi, délbukovinai és beszarábiai falvak és amikor ötször egymásután eldörrent az a revolver, amellyel Beza Angeleacu belügyi alminiszter életét ki akarta oltani. Csak ekkor hökkent meg a kormány, de még ekkor sem szánta magát arra, hogy erélyes kézzel üssön szét a professzionista agitátorok között, akik mindegyike kenyérkeresetből uszította a megtévesztett tömegeket a zsidók ellen. Különös tojástancot jartak a hatóságok a paragrafusok között. A közigazgatási hatóságok az igazságszolgáltatási fórumokat, az igazságszolgáltatási fórumok pedig a közigazgatási hatóságokra hártották az ódiomot. Ebben a versenyfutásban pedig szabadon és háborítatlanul ulti orgiát az antiszemita agitáció, amelynek apostolai joggal hihették, hogy patentjük van a kormánytól az izgatásra és az erőszakos eselekedetekre.

Mialatt a fentidézett kormányrendelet késett, Danila és Totu a polyánai templomban szabadon verték félre a harangokat és esdítették össze a környék parasztjait, akiket azzal az ígérettel bódítottak el, hogy ha a zsidókat kikergetik a faluból, az övék lesz a földönfutóvá tett zsidók minden ingó és ingatlan vagyonkaja. A máramarosszigeti vezetőség pedig egyéb világos intézkedés hiányában rántott egyet a vállán, amikor Danilát letartóztatott, megjelentette ki s az antiszemita vezér egyszerűen megtagadta az ügyészi parancs teljesítését. Ha akkor meg lett volna már ez a belügyminiszteri rendelet, nem égett volna le Borsá, nem jártak volna le Balaceanában és Suceavában pogromszerű jelenetek, nem került volna sor a belügyi alminiszter

ellen elkövetett merényletre és nem dobtak volna kézigránátot a dornacandrenii zsidó kereskedők házába.

A belügyminiszteri rendelet azonban három hónapig várattott magára és amikor bukaresti utasításra Borsán végre őrizetbe vették a két agitátor papot, nem a zsidók elleni izgatás miatt fogták őket perbe, hanem csak azért indítottak ellenük eljárást, mert a hivatalos táblai képviselőjére, Sfetea csendőrkapitányra uszították a parasztokat. Csak jóval később Fildan nagyváradi táblai főügyész egyenes utasítására terjesztették ki az eljárást a két pap antiszemita izgatásaira is. Hol tartanánk mi ma, ha ez a belügyminiszteri rendelet hamarabb megszületett volna. Valószínűleg senkinek sem volna kedve felelőtlenül megbontani az ország rend-

jét és békéjét, ha tudná, hogy a zsidókat éppen úgy védi a törvény ereje, mint az ország akármelyik más polgárát és nem lehet büntetlenül veszélyeztetni a zsidók élet- és vagyonbiztonságát. És hol tartunk ma? Körülöttünk az egekig csapott a szenvedély és a gyűlölet lángja, az akadályokat nem ismerő antiszemita agitáció a hatóságok szemeláttára készült fel új harcokra. A titkos alpokból pénzelt agitátorok, a belügyminisztérium szabadjegy-blokkjával utazó antiszemita fiókapostolok minden ékeszólása nem tudott annyi hívet gyűjteni az antiszemita örületnek, mint az az egyszerű tény, hogy a kormány és összes közegei állandóan szabotálták az antiszemita büncselekmények elkövetőivel szembeni szankciókat. És mégis csak most derült ki, hogy lehet miniszteri

rendeletet kibocsátani az antiszemita agitátorok megfékezésére.

Nem is a tizenkettedik, hanem a tizenharmadik órában született meg a belügyminisztérium rendelete és derült ki, hogy mégis lehet. Ha ezeket a komolyan és erélyesen hangzó mondatokat becsületesen és következetesen fogják végrehajtani a helyi hatóságok, akkor van még remény arra, hogy gátat lehessen vetni az egész országot elborítóval fenyegető bűnös agitációnak. Ha azonban ezután is akadni fognak olyan hatóságok, amelyek ügyesen megkerülik majd a paragrafusokat az antiszemita agitátorok érdekében, akkor írott malaszt marad az a rendelet is és semmi remény sincsen arra, hogy újra a béke, a rend és a nyugalom legyen urrá az országon.

Totut letartóztatták, Danilát keresik a beszarábiai hatóságok

Végre elrendelte a belügyminiszter, hogy az antiszemita gyűléseket meg kell akadályozni és a professzionista agitátorokat le kell tartóztatni

A rendelet első hatása képpen, több antiszemita agitátort tartóztattak le — Elfogták a dorna-candrenii kézigránátos merénylet tetteseit is

A bukaresti sajtó szerint a kormány véget akar vetni az antiszemita agitációnak

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Constantin Danila és Nicolae Totu, a két professzionista antiszemita agitátor, akiknek neveihez fűződnek az utóbbi hónapok összes antiszemita megnyilatkozása, hetek óta valósággal bujósokát játszanak a hatóságokkal. Mióta Danila és Totu emberei kézigránátos merényletet követtek el Dorna-Candreniben, legalább háromszor egymásután rendelték el a két antiszemita agitátor letartóztatását, de a hatóságok vagy nem akarták, vagy nem tudták foganatosítani ezt a rendeletet. Danila és Totu nemcsak hogy eltűntek az őket üldöző rendőri közegek elől, de hol itt, hol ott bukkantak fel újra és háborítatlanul folytathatták tovább az antiszemita agitációt.

Mint hogy az antiszemita agitáció egyre erőteljesebben lángol fel, a belügyminisztérium végre erélyesebb lépésre szánta el magát. A kormányt különösen az a körülmény készítette az első szigorú lépésre, hogy Zelea Codreanu felmentése, amint azt annakidején megirtuk, még jobban elkapatta a vasgárdistákat. Különösen az ejtette a belügyminisztériumot komolyan gondolkodóba, hogy a fővárosi központi diákszervezet — mint jelentettük — Zelea Codreanu azonnali szabadonbocsátását követelte, sőt odáig ment, hogy bünvádi feljelentéssel fenyegette meg Lunian igazságügyminisztert, a hatalommal való visszaélés címén.

Ezzel egyidejűleg egyes regáti váro-

sokban újból kiujultak az antiszemita heccsek. Galacban több zsidó járőkelőt inzultáltak a vasgárda tagjai és ugyan akkor Kisenevben is antiszemita kilengések voltak. A kisenevi kilengésekben a hatóságok Danila és Totu kezét látták, mert a tartományi igazgatóság olyan információkat szerzett, hogy a két antiszemita vezér Beszarábiába tette át székhelyét. Végre is rájött a kormány arra, hogy ha még most sem lép fel erélyesen, úgy beláthatatlan veszélynek teszi ki az ország rendjét és nyugalma. Így született meg a bel-

ügyminisztérium körrendelete, amelyet a mai napon megkaptak az összes közigazgatási hatóságok.

Le kell tartóztatni az antiszemita agitátorokat

A körrendelet meghagyja a közigazgatási hatóságoknak, a csendőrségeknek és rendőrségeknek, hogy a legerélyesebb eszközökkel fojtsák el az antiszemita jellegű zavargásokat. A rendelet szerint a hatóságoknak kötelezőségük minden antiszemita jellegű gyűlést megakadályozni és a hivatásos izgatókat letartóztatni.

Letartóztatták Totut

A rendeletet egy szigorú távirati intézkedés vezette be, amely Totu, Danila és a dorna-candrenii kézigránátos merénylők letartóztatását rendelte el. A belügyminisztérium távirati utasítása értelmében a csernovici rendőrség le is tartóztatta Carja Gheorghet és Coca Jacob diákokat, akik beismerték, hogy ők dobták be a kézigránátot Lupinger dorna-candrenii kereskedő lakásába. Ugyanakkor a beszercei rendőrség Dorna-Vatrán elfogta Nicolae Totut és hadsegédét, egy Eremie nevű antiszemita diákezt, akiket átkísértek a campulungu ügyészségre. A két Dornavatrán letartóztatott antiszemita agitátort egyelőre szintén a dornacandrenii kézigránátos merénylet ügyében hallgatják ki és később fog sor kerülni többi viselt dolgaik felderítésére.

A beszarábiai rendőrhatalóságok nagy apparátussal láttak hozzá, hogy Constantin Danilának, az összes antiszemita zavargások szpiritusz rektorának rejtékelyét felderítsék. Mindeztől azonban nem tudtak Danila rejtékelyére bukkanni és helyette egy Nicolae Negrutu nevű fiatalembert tartóztattak le, akinek sok része volt a kisenevi kilengésekben. Danila után tovább nyomoznak a beszarábiai hatóságok.

Az új belügyminiszteri rendelettel kapcsolatban a bukaresti lapok megállapítják, hogy a kormány, úgy látszik, végre megjött a jobb belátása s komoly szándéka teljesen és véglegesen megszüntetni az antiszemita zavargásokat.

Schwartz Menyhértné orth. zsidó leánynevelő intézete (internátusa)

arányban folytatja működését. Szeretetteljes, gondos nevelés. Naponta 5-szöri bö és tápláló étkezés. Állandó tanári és orvosi felügyelet. Idegen nyelvek. Zene. Kereskedelmi és iparművészeti tanfolyam. Német és francia társalgás. Kiténő referenciák. — Eismérő levelek.

ORADEA, Kapucinus-utca 9. az összes iskolák közelében, kibővített

Miniatürök

Erényünk a szenvedés

Avigdor Hameiry egyik erdélyi beszédében megemlítette, hogy a zsidó nép nem teszi okosan, hogy kötetekre menő írásokban jegyzi fel átelt pogromait, vereségeit és borzalmas kínjait. Hameiry erősen kikelt S. Bernfeld híres „Könnyek könyve” (Szefer Hadmaot) ellen. Ez a könyv ugyanis a zsidó szenvedések, a pogromok és fájdalmak gyűjteménye. Hameiry szerint nem kell dicsőkedni ilyesmivel, mint történelmi tény kell elkönyvelni és tovább kell haladni a zsidó felszabadulás útján.

Am én azt mondom, ha mi, akik két évezredes szétszóródottságunkban feyvertelenül annyi tenger kinnak voltunk kitéve, a nagy többségben lévő felfegyverkezett támadók részéről, akkor csak nekik van okuk a szégyenre és lelki-furdalásra. Igenis, nyilvántartjuk hőseinket, akik életükkel fizették meg azt, hogy zsidók voltak. Lazarus mondja etikájában: a rómaiakkal szemben, akik mindig házukért és tűzhelyükért viseltek háborukat, a zsidók voltak az elsők, akik nem materiális javakért, hanem vallásukért küzdöttek. Lehet, hogy sok vereségben volt részük, de ez nem von le semmit nagyszerű tettük értékéből. Aki nem tudja megérteni és értékelni a zsidóság szenvedéseket is történelmi értékű cselekvéseit, hasonlít a lengyel zsidóhoz, aki, amikor egyszer hazajött Svájcba, impresszióit így közölte: „Gyönyörű ország, csak kár, hogy a magas hegyek egész szépséget tönkretesznek.”

A modern Buddha

A Buddha-legendák ismerik. A pesszista világnézet apostola nagy gazdaságban született és nevelkedett. Apja nem engedte ki a kertes palotából, nehogy megismerje az élet fonák oldalát. Egyszer Buddha mégis kikocsizott és akkor látta, hogy vannak betegek, vannak koldusok, vannak öregségtől megtört páriák és látott egy halottas menetet. Meglátta a valóságot. Elhagyta otthonát, boldog családi körét, kiment a nagy természetbe és hétévi önsanyargatás és elmélkedés után felfedezte az ember célját: megsemmisíteni önmagunkban a vágyakat. Vajjon hogyan jászódnék le napjainkban korunk modern felfogása szerint Buddha esete. Tegyük fel, a modern Buddha egy könyvbúvár, egy filozófus, aki a való életet bent a négy fal között ideális optimista világlátásban rajzolja ki magának.

Am a modern Buddha egy pénteki napon otthagyja otthonát, hogy a világot immár ismerne meg a maga valóságában. Minthogy idealista, tehát az ő erkölcsi világban semmi szerepe nincs a materializmusnak, nem is kutatta tehát a gazdasági bajokat és az emberek nyomorának kuforrását. Megérkezik Balaceanaba és látja... Péntek este van, a megvilágított zsidó házakban ünneplik a szombatot. Zsidó családok szép ősi dallamokban köszöntik ezt a napot, le-rázzák magukról a hétköznapi nehézségeit, mert ezen az örömmünnepen nem is szabad busulniok. És akkor hirtelen parasztok veszik körül a szelid boldogságban éneklőket és köveket röpítenek a zsidók házaiba. A zsidók elfutnak támadók elöl, ki a mezőkre, hogy legalább életüket mentse meg. A templom harangja (nem Concordia a neve, mint Schiller harangjé) zug és kereszties hadjáratot hirdet a zsidók ellen. És kezdődik a zsidó kereskedések és lakások kifosztása. A parasztokat intelligens emberek vezérlik, fiatalok, akik egykor a társadalomban is vezető szerepet fogtak játszani. Kereszties hadjárat a zsidók ellen és a harang csak zug...

A modern Buddha látja mindezeket. Ime, — mondja magában — igaz van a régi latin mondásnak: „homo homini lupus.” (Ember az embernek farkasa). Vajjon ő is lemondást hirdet? Lemondást arról, hogy az ember biztonságban érezze magát, kis egzisztenciáját és életét Európa kellős közepén?

Az új arab szentek

Olvasom, hogy a palesztinai arabok három új szentet avattak, azt a három arabot, akiket az angol bíróság a múlt év augusztusi zavargásokban való részvételük miatt néhány nappal ezelőtt Akkóban felakasztatott. Kivégzésük napja minden évben Mohamed híveinek gyász napja lesz. Tudjuk, mivel érdemelték ki ezek a „vértanúk” halálukat és hallhatatlanságukat. Egyikük megölte a hebroni hetven éves Kastel rabbit és szá-

ládját, a másik hős egy hebroni zsidó családot irtott ki, a harmadik bestiális kegyetlenséggel lelőtte a cöfati iskola igazgatóját, ugyanazt, akinél a gyilkos franciául tanult. A hallhatatlanságot tehát megérdemelték.

Nem irigylem új „szentjeik” miatt az arabokat. Analog eset jut eszembe az arabok történetéből. Élt keleten valamikor — írja a historikus — egy szegény dervis, aki egy régi mecsetben teljesített szolgálatot. Vagyis evett-ivott és a messziről odazarandokló híveknek Korán szurákat énekelt. A közhit szerint ugyanis a mecsetben egy szent volt eltemetve. A templom főpapja, a sejk később elbocsátotta a dervist, hogy önállósítsa magát, utaválul adott egy kenyeret, datolyát, egy tömlő vizet és egy szamarat. A pusztában a dervisnek kifogyott az étele, nem volt itala és a szamara is kimult. A dervis a kedvelt állatot eltemette és sirja mellett keserűen elszirta. Egy beduin karaván, amely arra haladt, megállott. A vezetők megkérdezték, nem-e egy út közben

elhalt szent dervis sirja ez? A dervis igent mondott, szégyellte ugyanis, hogy egy szamarat sirat. A vándorok megállottak, ők is sirtak és minthogy egyiküknek e helyen megszünt a fogfájása, halából sarkövet állított a „szent” hantjára. Később mecset épült a sir fölé. Papja a dervis lett és a betegek ezrei ott kerestek gyógyulást. A dervis meggazdagodott. Idővel lelki-furdalást érzett, elutazott mesteréhez, a sejkhez, meggyóna az esetet és hajlandónak mutatkozott bármilyen szigorú vezeklésre. Az öreg sejk azonban mosolygott és biztatta, hogy nincs semmi oka arra, hogy bűnét levezelelje. „Ne félj, fiam, nem követted el nagy bűnt. Az a híres szent, aki itt lent fekszik, nem más, mint anyja a te szamaradnak”.

Egykor bizonyára az új három palesztinai arab sírhelye is zarandokhely lesz és legendák fognak támadni a „mártírok” szelidségéről, vitézségéről és erkölcsi nagyságáról. Bizonyára az ártatlanságukról is.

Koffler Mózes (Sighet)

Az R. 100 léghajó Kairón át angolindiai utra indul

Ajabb sérüléseket kapott az R. 100 horgonyzótornya

London, augusztus 18. Az R. 100 léghajó kanadai útjának befejezése után a horgonyzótoronyon újabb sérüléseket kapott. A léghajó két benizartálya elszabadult lerögzített helyéből és a burkolatot több helyen megsértette. A javítási munkálatokat azonnal folyamatba tették s ezek befejeztével a léghajót be-

vontatták a hangárba.

Az R. 100 angol léghajó Egyiptomon át angol-indiai utra készül.

A Daily Herald szerint Kairóban máris megkezdtek egy hetven méter magas kikötőárbc építését és angol műszerészek és szakértők elutaztak Indiába a léghajó útjának előkészítésére.

Hatalmas felhőszakadás pusztított a német fővárosban

A kiáradt Elbe is hatalmas területeket öntött el

Berlin, augusztus 18. Hatalmas felhőszakadás pusztított a német fővárosban és környékén. Az áradat az összes állami szükséganyagokat elöntötte, úgy hogy a lakókat ki kellett lakoltatni. A tüzoltók egész éjjel megfeszített munkával dolgoztak a víz szivattyuzásán. A hajléktalanokat egyelőre iskolákban helyezték el.

Halálos autószerencsélenség is történt egyik délkeleti városnegyedben.

Egy autó felborult s a kocsivezetőt már csak holtan emelték ki a romok alól. Öt súlyos sebesülés is történt az autószerencsélenségnél.

Hamburg, augusztus 18. Az Elbe alsó folyásánál a magas vízállás állandósult. A felhőszakadások nyomán támadt árvizek áradata hatalmas területeket tart elöntve. Az áradásnak több halálos áldozata is van.

Átépitik London előkelő negyedét

25.000 munkás éjjel-nappal rompolja az évszázados palotákat. 200 millió tonna épülethulladékot hordanak el

Még sose tartózkodott Londonban anynyi idegen, mint az idei szezónban. Különösen nagy volt a gazdag amerikaiak beözönlése, akik rendszerint a többi európai országokat keresték fel s csak hazautazásuk közben szották Anglia szépségeit megbámulni. Jelenleg azonban az a helyzet, hogy nem kevesebb, mint 45 dollármilliomos érkezett Londonba. Az amerikai publikum szokásainak változása egyébként világosan kitűnik a Cunard-hajóársaság könyveiből is. A „Mauretania” eladott luxuskabinjainak 195 utasa közül a hajó utolsó turáján 117-en Angliába utaztak, a „Berengaria” 375 elsőosztályu utasa közül pedig 213-an szálltak ki Southamptonban. Hasonló a helyzet a White Star Line hajóársaságnál is. A „Majestic” 785 utast szállított Angliába és csak 584-en szálltak Cherbourgban partra. A szakértők véleménye szerint az angliai utasok száma lényegesen nagyobb lett volna, ha az amerikai kéjutazók ezrei nem zarandokolnának az oberammergaui játékokra. Kétségtelen, hogy Angliában a kéjutazók több atrakcióra találnak, mint a világ bármely más országában, még pedig olyanokra, amelyek egész éven keresztül láthatók. Különösen most látható az angol fővárosban rendkívüli attrakció. Egy olyan város tekinthető meg, amely ugyszólván napról-napra változik. Ha a Picadilly-cirkuszról mint egy fél mértöldnyi körzetben bejárják a vidéket, úgy a londoni idegenek könnyen a mesék országában képzelhetik magukat. Percről-percre hatalmas épületek tűnnek el és a történelem hatalmas rombolómunkája szemlélhető meg. Óriási épületeket, szállodákat, gyárakat, színházakat és luxuspalotákat rombolnak le az előkelő Mayfair-negyedben. A főváros centrumában mintegy 200 millió tonna mennyiségű épületanyag kerül elhordásra.

na, ha az amerikai kéjutazók ezrei nem zarandokolnának az oberammergaui játékokra. Kétségtelen, hogy Angliában a kéjutazók több atrakcióra találnak, mint a világ bármely más országában, még pedig olyanokra, amelyek egész éven keresztül láthatók. Különösen most látható az angol fővárosban rendkívüli attrakció. Egy olyan város tekinthető meg, amely ugyszólván napról-napra változik. Ha a Picadilly-cirkuszról mint egy fél mértöldnyi körzetben bejárják a vidéket, úgy a londoni idegenek könnyen a mesék országában képzelhetik magukat. Percről-percre hatalmas épületek tűnnek el és a történelem hatalmas rombolómunkája szemlélhető meg. Óriási épületeket, szállodákat, gyárakat, színházakat és luxuspalotákat rombolnak le az előkelő Mayfair-negyedben. A főváros centrumában mintegy 200 millió tonna mennyiségű épületanyag kerül elhordásra.

Nagyváradi

Zsidó Fiuinternátus

Oradea, Str. Delavrancea 17. (Ritook Zs.-u.)

A nagyváradi Társulati Kereskedelmi, az Orth. Gimnázium és a Zsidó Liceummal kapcsolatos Elsőrendű kóserellátás. A növendékek szaktanárok által való előkészítése. Felvilágosítással szolgál az internátus igazgatója Szilágyi Adolf Lic. tanár

Prospektus kívánatra díjtalanul küldünk!

Olcsó gabonahitel

Az Aradi Termény- és Áru-raktár R.-t. Arad beraktározott gabona és terményekre kedve ő kamat mellett előleget nyújt.

Igen előnyös feltételek!!!

Tegnap volt éppen a történelmi napja annak, hogy háromszáz munkás bevonult a híres Cecil-szállodába és teli buzgalommal hozzakezdték a nagyszerű épület lebontásához. A tulsó oldalon az Adelphi-színházat rombolják le, amely ezer és ezer emlékre tekinthet vissza. Az évszázados házak egész sorait átépítik és az Oxford-cirkusz melletti sörgyár lebontásának százezer tonna kő- és vasanyag az eredménye. A házak lebontásával foglalkozó üzemeknek sosem volt ilyen konjunkturájuk. A Cecil-szállodának például négy hónapon belül el kell tűnnie. Éjjel-nappal dolgoznak, hogy a híres palotát minél előbb a földdel tegyék egyenlővé. Naponkint mintegy háromezer kocsit bonyolítja le a lebontott épület kő- és egyéb anyagának elhordását. Mintegy 25.000 ember nyert foglalkozást a rombolási munkánál. Azonban minden egyes darab téglának, minden srónak és ajtókilincsnek, sőt a legkisebb fadarabnak is megvan a maga piaca. Ezen öreg épületek hulladékai annyira értékesek, hogy a londoni cégek ezer font sterlinges prémiumokat tűznek ki, hogy egy-egy ház lebontására szerződést kapjanak. Ugyanis a régi évszázadok építkezése sokkal alaposabb volt és a régi téglák sokkal jobbak, mint a mostaniak, szárazak és olyan időben készültek, amikor a munkaerő olcsóbb volt és annak elkészítésére több volt az idő. A legértékesebb anyag azonban, ami előkerül, a különböző ólom, réz és egyéb vashulladék, amely maga olyan értékkel bír, hogy az egész munkát kifizeti. A legérdekesebb építmények egyike, amely szintén a lerombolás alá került, a brookstreeti Sir John Bland-Sutton-épület, amelyet azért bontanak le, hogy a modern Claridge-szállodát átépíthessék. A munkások már bevonultak a híres Darius-hallba, amely márványoszlopaival és zöldivü mozaik bevéssével az épület leggyönyörűbb részét képezi. A pompás márványtűzhelyeket is lebontották és azokat teljes egészében Amerikába exportálták. A nehéz mahagonjátékokat egyenként harminc shillingért adják el és egy hatalmas ruhaszekrényt, amely tíz méter hosszú és öt méter magas, öt font sterlingért került eladásra. Ennek a butodarabnak az elkészítése legalább ötszáz fontba kerülhetett. A rombolás munkája azonban napról-napra fokozódik, a vidék perceről-percre változik és még a munkások is bizonyos megilletődéssel fognak hozzá márványpaloták lerombolásához.

A csehszlovák vasgyárak szeg- és drótgyárak egyrésze, mint ismeretes, kartellbe lépett. Ez a kartell azokkal a gyárakkal, amelyek nem léptek be a kartellbe, erős versenyt kezdett, amely az árak esésére vezetett. A szeg- és drótgyárak azonnali érvényrely 15 koronával olcsóbbodtak száz kilogrammonként. Ezidén egyszer már történt ármérséklés, úgy, hogy a régebbi árakhoz képest negyvenöt koronával esett a szeg és drót ára.

מחזורים טליתים

Machsorim garnitúrák 4 és 9 kötetben magyar vagy német fordítással, bőr és diszkotéses imakönyvek és mirjákok, selyem és gyapjú Talesim és az összes rituális cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

„SAFRUTH”

zsidó könyvkereskedés és talesim gyári lerakata Cluj, P. M. Viteazul 39

Hölgyek és férfiak: Szép és tartós hajszínt csinál a „NENOL” vagy „HENNE ROYALE” hajfestőszer által érhetőek el

Az a V

Az angol

London, az újdósítójától. Foreign Com átadta a Zsidó lovélváltást, előtt történt és a román antiszemita oien Wolff londoni köve zavargásokról lében a köve

„Azok az e tolt jelentés közvéleménye gyakoroltak tettek a rom tonsága és jogainak véd bi öt esztem mittee ismét mat, hogy ra román korma okokra, amel helyzetbe hoz helyen áll az lakosság el anarchikus a tükir és zav és rágalmozó ben az iroda nem érdemel dájánul dobja

Anglia zsidó 1927 őszén O tont sajnálat fogják tenni hogy a sajtót törvényes re 77-48. számú ják és ilyen szedelmes ag nem vált va békét fennta da, mintho folyhatott, új nyei: valóság a fosztogatá Del-Bukovina vaiban. Mind tevéseire, hog ságok elmla jesíteni, sőt tette meg a helyreállítás baj zudult a

A Joint F érzése, hogy lehet sem sz véletlenekne hát nyomate kormányt, te agitáció me csak Román békés részét mas arra is, jöhírnevét v szágokban i galmak, am

Lingua Id

Mit kell

döbe n, fárad

ho

előzet

magát o

TRIESZ

Irta

A vaskos, to

dalas kötet

Kapható az

bonahitel

Termény- és Arad-beraktározás és terményekre kamat mellett előtűjt.

s feltételek!!!

A történelmi napja száz munkás bevonásával a szállodába és teli buzdokták a nagyszerű épület. A tulsó oldalon az a rombolják le, amely tekinthet vissza. Az egész sorait átépítik az sz melletti sörgyár szer tonna kö. és vasve. A házak lebontásának sem volt. A Cecil-szállodánál a földdel teponkint mintegy háfolítja le a lebontott anyagának elhordásában nyert foglal-munkáknál. Azon-darab téglának, min-kilinesnek, sőt a leg-is megvan a maga épületek hulladékai hogy a londoni cégek és prémiumokat tüze-gy ház lebontására k. Ugyanis a régi év. e sokkal alaposabb k sokkal jobbak, mint azak és olyan időben a munkaerő olcsóbb szítésére több volt az bb anyag azonban, önöböző ólom, réz és , amely maga olyan az egész munkát ki-ebb építmények egyi-a lerombolás alá ke-Sir John Bland-Sut-azért bontanak le, l-aridge-szállodát át-ákások már bevonul-s-hallba, amely már-zöldivü mozaik bevé-leggyönyörűbb részei-marványtűzhelyeket zokat teljes egészében álták. A nehéz maha-kint harminc shillin-gy hatalmas ruhaszek-éter hosszú és öt mé-sterlingért került el-tordarabnak az elké-száz fontba kerülő-unkája azonban nap-k, a vidék perceröl-még a munkások is déssel fognak hozzá-lerombolásához.

vasgyárak szeg-és rágából jelentik: A k egyrésze, mint is-lépett. Ez a kartell-al, amelyek nem lép-erős versenyt kez-ak esésére vezetett-ak azonnali érvény-ol olcsóbbodtak száz-Ezidén egyszer már-s, úgy, hogy a ré-est negyvenöt koró-és drót ára.

מחזורים
miturák 4 és 9 kö-
vagy német fordí-
zkötéses imaköny-
selyem és gyapju
összes rituális cik-
beszerzési forrása

RUTH
kereskedés és
ári lerakata
Viteazul 39

erhetnek el

Az angol zsidóság feltűnéstkeltő levél-váltása a román kormányral az antiszemita zavargásokról

**Az angol zsidóság mély aggodalommal van eltelve a romániai zsidóság sorsa iránt
A kormány szerint a helyzet nem veszélyes**

London, augusztus 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Lucien Wolff a Joint Foreign Committee vezetőjére tegnap adta a Zsidó Távirati Irodának azt a levélváltást, amely néhány nappal ezelőtt történt a Joint Foreign Committee és a román kormány között a romániai antiszemita zavargások ügyében. Lucien Wolff jelentést adott a Románia londoni követének, Titulescu urnak a zavargásokról és a jelentést kísérő levélben a következőket írja:

„Azok az események, melyeket a csatlósított jelentés felsorol, Anglia egész zsidó közvéleményére depimáló benyomást gyakoroltak és mély aggodalmat ébresztettek a romániai zsidó lakosság biztonságára és alkotmányosan biztosított jogainak védelmére tekintetében. Az utóbbi öt esztendőben a Joint Foreign Committee ismételt megragadta az alkalmat, hogy ráterelje az egymást követő román kormányok figyelmét azokra az okokra, amelyek a zsidókat bizonytalan helyzetbe hozták. Ezen okok között első helyen áll az a körülmény, hogy a zsidó lakosság ellen irányuló erőszakos és anarchikus agitációt nemtoródomsággal türik és zavartalanul engedik a lázító és rágalmazó irodalom terjesztését. Ebben az irodalomban a zsidókat a meg nem érdemelt gyűlölet és megvetés prédájánál dobják oda.

Miért nem alkalmazzák a sajtótörvényt

Anglia zsidósága azt hitte, hogy az 1927 őszén Oradea-Maren és Clujon történt sajnálatos események után meg fogják tenni a szükséges lépéseket, hogy a sajtótörvény alaposan átgondolt törvényes rendelkezéseit, különösen a 77-48. számú szakaszt alkalmazni fogják és ilyen módon véget vetnek a veszedelmes agitációnak. Ez a remény nem vált valóra. Miután egy ideig a békét fenntartották, most a propaganda, minthogy régebben büntetlenül folytatható, újra föléledt. Ennek eredményei: valóságos orgiák a zavargásoknak, a fosztogatásnak és gyújtogatásnak Dél-Bukovina számos városában és falvaiban. Minden ok megvan annak a föltetésére, hogy sok esetben a helyi hatóságok elmulasztották kötelességüket teljesíteni, sőt a központi kormány sem tette meg a szükséges lépéseket a rend helyreállítása érdekében, míg ime ennyi baj zudult a zsidóságra.

Az angol zsidóság csak a román alkotmány respektálását kéri

A Joint Foreign Committee az az érzése, hogy ezeket az eseményeket nem lehet sem szokatlanoknak, még kevésbé véletleneknek tekinteni. Bátorodik tehát nyomatékosan megkérni a román kormányt, tegyen lépéseket az olyan agitáció megszüntetésére, amely nemcsak Románia lakosságának nagy és békés részét terrorizálja, hanem alkalmas arra is, hogy a román állam és nép jóhírnevét veszélyeztesse. Igaz, más országokban is vannak antiszemita mozgalmak, amelyeknek nyomába érőszá-

koskodások lépnek; azonban sehol ezek az akciók nem nyilatkoznak meg olyan vadul, olyan rosszindulatúan és brutálisan, mint Romániában és sehol egyetlen országban sem találunk annyi hivatalos elnézésre, sőt hallgatóság hozzájárulásra. A Committee nem kér rendkívüli intézkedéseket; a román alkotmány a rend fenntartása érdekében éppen elég garanciákat tartalmaz. A Joint Foreign Committee annak a reményének ad kifejezést, hogy a legujabb borzalmak előidézói és segítői szigorú büntetésben részesülnek és hogy e gyalázatos-ságok szerencsétlen áldozatai megfelelően kártalaníthatnak.

A román kormány válasza

Az átirat válaszáként Lucien Wolff sürgönyt kapott Maniu miniszterelnök államtitkárától, Gafencutól. Ezt a táviratot Laptew londoni román charge d'affaire közvetítette és így hangzik:

„A romániai antiszemita mozgalom egyes agitátorok műve, állítólagos diákoké, mint amilyen Zelea Codreanu, Dánila, Totu és mások, akiket a hatóságok erősen figyelnek. Több mint egy éve, hogy a kormány nem nagyon szigorúan járt el az agitátorok ellen, ami bizonyos megnyugtató eredményeket hozott, amennyiben Cuza Romanban való megválasztásig az antiszemita agitáció egészen kicsiny körben mozgott. Ujabbban azonban a gazdasági nyomor, a mezőgazdasági termékek elértéktelenedése, a kölcsönpenzekért szedett magas kamatok, kiélezték a királyság bizonyos szegényebb részein, mint

Máramarosban és Bukovinában az agitációt. A kormány az agitáció letörésére drasztikus intézkedéseket fogantatosított.

A gazdasági nyomor az agitáció oka

Hogy ennek az agitációnak gazdasági és nem specifikus antiszemita jellege van, bizonyítja az a tény, hogy Suceava városában és környékén a parasztok megtámadták a Banca Suceavanát, a Nemzeti Bank fiókját, a pénzügyi adminisztrációt és kifosztották azt az épületet, amelyben adóhátralék miatt lefoglalt holmik voltak beraktározva. Bukovinában az agitáció antiszemita karaktert öltött, mert az agitáció vezetője Neculcea őrnagy, az antiszemita liga tagja és mert itt a kihitelezésre szánt tőke fölött rendelkezők nagyrészt zsidók. Az agitáció azonban keresztény papok, népbankok és felekezeti különbség nélkül általában mindazok ellen irányult, akik kölcsönök adásával foglalkoznak. Bala-ceana faluban például a gazdag zsidók ablakait egy éjszaka rendre betörték, míg a szegény zsidók házaikat megkímélték. Suceavában egy gazdag keresztény pap özvegyének házát fosztották ki, annak jeléül, hogy a feldühödött esőselek nem tett különbséget keresztények és zsidók között.

Az agitátorok letartóztatása

A kormány az antiszemita agitáció ellensúlyozására megtiltotta minden nyilvános gyűlést és utasította a közigazgatási és rendőrhatalóságokat az antisze-

mita agitátorok legszigorubb megfigyeltetésére. Bukovinában letartóztatták Neculcea ezredest, Gheorghe Cárjat, Iacob Cocat és Dorna-Vatra számos lakosát. Több, mint kétszáz parasztot állítottak bíróság elé különböző falvakból. Egytől két hónapig való börtönre ítélték Strugaru Nicolae, Lucacit, Valerian Mirceat, Calineanút, Simiont és Lazareanút. A cämpulungi és vama események után Constantin Dánila agitátort átadták az ügyészségnek, a helységek számos paraszját pedig letartóztatták. Intézkedések történtek Totu, Dánila és Eremia agitátorok letartóztatására és bíróság elé való állíttatására. A borsai kerületben történt antiszemita agitációkkal kapcsolatosan letartóztatták Berinde és Dumitrescu lelkészeket és husz parasztot. Az ilfovi törvényszék elrendelte a „Mihály Arkangyal” légifőnökének, Zelea Codreanunak letartóztatását. Gheorghe Bezat, aki Anghelescu államtitkár ellen merényletet követett el és azokat a macedón diákokat, akik ezt a büntényt fölmagasztalták, szintén letartóztatták a hatóságok.

A tömegeknél nincs az agitációknak visszhangja

Az ostromállapotot a kormány megszüntette, mert nem tartja összeegyeztethetőnek a szabadságjogokkal és az ország közérdekével. A ma érvényben lévő törvényes módszerek teljesen elegendők ahhoz, hogy véget vessenek néhány fiatalember akcióinak, akiknek agitációja a nagy tömegekben amúgy sem talál visszhangra. Csak egészen szórványos esetekben, mint amilyen Borsai és Balaceana volt, tudott ez az agitáció eredményeket elérni, főleg a községek gazdasági nyomora következtében.

A távirat végén a kormány utal arra, hogy a romániai antiszemizmusról a külföldi sajtóban elterjedt túlzott hírek keletkezésének egyik oka az is, hogy a romániai zsidó pártok nem egységesek és ebben a kérdésben folytatandó politikájuk tekintetében.

Ezzel a fölöttébb figyelemreméltó levélváltással legközelebbi számainkban bővebben fogunk foglalkozni.

Pop Cicio egy brüsszeli nyilatkozatában élesen szembefordult a diktatura gondolatával

„Rossz szolgálatot tesz Románia ügyének, aki el akarja hitetni a külfölddel, hogy nálunk bárki is hajlandó volna kalandokba bocsátkozni”

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. Pop Cicio kamarai elnök, aki jelenleg Belgiumban tartózkodik, nyilatkozott a brüsszeli Media című lapnak a romániai diktaturáról. A törvényhozás elnöke kijelentette, hogy Maniu Gyula egész pártja annyira össze van forvra

a parlamentárizmus eszméjével, hogy attól soha, semmilyen körülmények között nem fog eltávozni. Nagyon rossz szolgálatot tesz Románia ügyének az, aki el akarja hitetni a külfölddel, hogy itt bárki is kalandokba bocsátkozni hajlandó volna. Románia

jövője, a korona, nemzet és parlament harmas trilogiájára támaszkodik és olyanok, akik a diktatura eszméjével kacérkodnak, szemben fogják magukat találni a nemzet egész egyetemével és az alkotmányosság legfőbb órével, a királlyal.

Nyílt konfliktus robbant ki Madgearu és Manoilescu gazdasági programja között

Manoilescu három órás audiencián fejtette ki programját az uralkodó előtt, mire Madgearu ellenmemorandumot szerkesztett

A mai minisztertanács megkísérli közös nevezőre hozni a két memorandumot

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A főváros politikai köreiben óriási feltűnést keltett az a hír, hogy Manoilescu és Madgearu között nyílt konfliktus tört ki. E hírek szerint az a régi antagonizmus, amely a közlekedésügyi miniszter és a kereskedelemügyi miniszter gazdasági koncepciója között van, a legutóbbi napokban akuttá vált. Manoilescu miniszter tudvaleg az elmúlt héten audiencián jelent meg az uralkodó előtt. Ez alkalommal a kereskedelemügyi miniszter részletesen ismertette az uralkodó előtt álláspontját és pedig nemesak a tárcáját érintő fontos kérdésekben, hanem részletesen kifejtette véleményét az általános pénzügyi és gazdasági helyzetről is. Manoilescu audienciája három óra

hosszat tartott, amely körülményt különösen élénken kommentálják a bukaresti napilapok. A Curentul például arról tud, hogy Manoilescu ezen az audiencián olyan gazdasági programot fejtett ki, amely szöges ellentétben van Madgearu gazdasági koncepciójával. A lap éppen ezért tudni véli, hogy Madgearu Manoilescunak a király előtt tartott expozéjával szemben most egy ellenmemorandumot készített el, amelyben polemizál a közlekedésügyi miniszter nézeteivel. Minthogy a két igen fontos gazdasági esztergőt vezető miniszter homlok egyenest ellenkező gazdasági programot készít el, a miniszterelnök szükségesnek tartotta, hogy ezt a két ellentétes felfogást valamilyen módon közös nevezőre hozza a célból, hogy a kor-

mány összes tagjai egyöntetűen egységes álláspontot jussanak az összes gazdasági kérdések tekintetében. Ma, kedden összeül a miniszterközi gazdasági bizottság, amely tárgyalás alá veszi a két miniszter memorandumát. A bizottsági ülés után fog összeülni a minisztertanács, amely meg fogja vitatni a két miniszter memorandumát és meg fogja keresni a módját az azokban lefektetett elvek összeegyeztetésének. A mai minisztertanács elé éppen ezért megkülönböztetett figyelemmel fordulnak nemesak a politikai, de a gazdasági körök is, amelyek érthető kíváncsisággal várják, hogy ebből a nem mindennapi összeesapásból melyik miniszter elvei fognak győztesen kikerülni.

Lingua Idegenvezető Tolmácsok I.

ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni,
mit lehet
döbe n, fáradságban és költségben meg-takarítani,
hogyan lehet
előzetes nyelvtanulás nélkül
magát olaszul megértetni
TRIESZTTŐL—ROMÁIG
Irta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára fűtve... **L 170**

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Császári és királyi centennárium

— I. Ferenc József születésének századik évfordulójára —

A monarchiák történetében nem igen akadunk olyan adatra, mely azt igazolná, hogy a felkent királyok és császárok uralkodásának idején köztársaságot, köztársasági próbalkozásokat, különösen pedig köztársasági elnökök emléket ünnepelték volna meg. Minden uralom, már természeténél fogva féltékeny hatalmára, amelyet egyedül üdvözítőnek tart s melyről meg van győződve, hogy a népek javát szolgálja.

Az újonnan alakult köztársaságokról legalább is egynémelyikéről, nem lehet a fenti megállapítást tenni. Ausztriában például, amely egyike az újonnan alakult köztársaságok legdemokratikusabbjainak, a tegnapi nap folyamán egész nyíltan, sőt letagadhatatlan államhatalmi segédlet mellett ünnepelték meg Ferenc József volt osztrák császár és volt magyar király születésének századik évfordulóját. Mint a tudósítások hírül adják: az ünnepség pompás külsőségek között folyt le, sőt a császári centennárium alkalmából még filmet is készítettek a jámbor bécsi kispolgárok számára, hogy Ferenc József történelmi cselekedeteiben szemléltetően gyönyörködhesenek.

A köztársaság tehát, a jelek szerint, nem olyan féltékeny a monarchikus emlékekre, mint hasonló esetben a monarchia volna a köztársaságra. Persze, a különös centennárium megünneplését könnyű azzal magyarázni, hogy hiszen a köztársaságok természetes velejárója a demokrácia — s a demokráciában még az antidemokratáknak is joguk van érzelmeik számára szabad folyást követelni. A bécsi monarchisták legalább is így gondolkodnak s amint látjuk, nem oktanul. Bécsben és Ausztriában mindenkinél meg van engedve, hogy szíve a halott császárért dobjon, akinek történelmi nagyságát most egyszerre talán csak azért fedték fel az illetékes körök, mert a jelen történelmében nem sok kedvükre való akadt.

Holott még a teljes elfogultság sem kedvez annak a túlzásnak, hogy Ferenc József császárnak valami sok köze lett volna az egyéni és történelmi nagysághoz. Az osztrák-magyar monarchia utolsó császári a bronesza volt ez a patriarchális kortörténet, aki uralkodói trónján és történelmi tevékenységében csodálatos harmóniával egyesítette magában a nyárspolgárt és az Isten kegyelméből uralkodó, olykor kiméletlen kezű despotát. Nem volt benne semmi a nagy Habsburg-császárok kezdeményező és idealista szelleméből: sem Rudolf rajongása, sem pedig II. József császár emberszerető, felvilágosodott, reformáló szelleme nem jutott el az ő trónjához. Szorgalmas, pedáns, szürke, kevés jóindulattal, de egyben kevés hiánnyal felruházott ember volt, aki a XIX-ik és XX-ik század modern áramlatai közepette úgy tudott megmaradni, mint egy antik várom a világvárosok bulvárdjai közepette. Komolyan hitt isteni küldetésében s komolyan hitte azt is, hogy a kezéhez tapadó kegyetlen-ség és elnyomás, — Isten akarata szerint való.

Csodálatos, hogy ez az alapján véve egyszerű ember milyen kiméletlenül tudta pazarolni az emberéletet. Még úgy szólván serdülő ifjú volt, amikor a magyar forradalom sorsa megpecsételtetett a Kossuthnak menekülnie kellett Magyarországról. Ferenc József nem ismert határt a megtorlás művében. Az osztrák forradalmárok közé éppoly könnyedén lövetett, mint amilyen könnyedén adta hóhérrézre a magyar forradalom legjobbjait. Hogy valaki ilyen könnyen tudjon banni a vérrel, — a mások vérével, — ahhoz mindenesetre nagy fanatizmussal, vagy nagy kegyetlenséggel kell felruházva lennie. Ferenc József azonban sem fanatikus, sem szadista nem volt, — inkább csak egy riadt ember, aki a Habsburg-ház érdekeit egynek látta az Isten és az alattvalók érdekeivel s szentül meg volt győződve arról, hogy a monarchia összeomlása az európai civilizáció összeomlásával volna egyenlő. Ezt a hitét nem kis mértékben támasztotta alá bigott katolicizmusa, mely minden németsege ellenére is, internacionális színezetű volt s amelynek tradícióit a nyugatrómai császárság és a jeruzsálemi királyság történelmi szelleméből mentette át.

Mind ezek ellenére is, Ferenc József uralkodása különösképpen kedvezett a tisztas közepszerűségeknek, a nyugodt emésztésnek s annak a lassu, de biztos gazdasági folyamatnak, mely uralkodása alatt a jómód és a filiszteri zsírosodás előnyeit nyújtotta a feltörekvő kispolgárságnak.

S ha uralkodásának kezdete és vége vértengeren gázolt is át, új és újabb történelmi korszakok felé: alapjában véve mégis joggal nevezhetjük őt a béke császárnak, akinek uralkodása alatt az európai egyensúly csaknem harminc éven keresztül tudott magmaradni nyugalmi helyzetében. Mint uralkodó jó sáfárnak bizonyult, ha nem is ereszkedett nagystilű vállalkozásokba. Mint minden nyárspolgár, sokat adott a presztízisére, még többet a családi tekintélyre, amelyet egész haláláig korlátlanul gyakorolt családtagjai fölött, nem egyszer kegyetlen tragédiákat idézve fel. Nem tartozott a gyöngédszívűek közé, de nem tartozott a szélsőségesen rossz emberek közé sem. Nagysága, ha lehet vele kapcsolatban egyáltalán illyesmírel beszélni, — nem az ő személyes tulajdona, hanem ama történelmi erők eredője volt, amelyek között uralkodnia adatott. Sokszor neveztek őt a „boldogtalan császárnak”, akinek rengeteg sorscsapást kellett elviselnie, de úgy hisszük, hogy Ferenc József éppúgy nem volt valóban boldogtalan, mint ahogyan nem volt sohasem boldog. Mint uralkodó is bürokrata volt, mint magánember pedig nem állott magasabb színvonalon, mint egy korabeli bécsi belvárosi kézműiparos, vagy ke-

reskedő. Nem rajongott a szépért és nem rajongott a történelmi nagyságot. Nyugodtan elhíhetjük életrajzíróinak azt a megállapítását, hogy élete alkonyán nem kívánta a háborút sem s ha presztízse nem forgott volna kockán, vagy pedig gyöngé erővel meg tudta volna akadályozni a nagy történelmi erők kirobbanását: akkor miatta nem kellett volna millióknak pusztulnia el a különböző frontokon s végetérni nem akaró véradattal mosni alá a Habsburg-monarchia már régen roskadozó pilléreit.

Hogy Ausztriában, a köztársasági Ausztriában s különösképpen a „vörös” Bécsben születésének századik évfordulóját mégis nagy pompával ünnepelték meg, ez nem Ferenc József nagyságának szól, hanem csupán a lecsuszott német arisztokrácia, az állásnékül maradt tábornokok és a monarchista kalandorok álmait ragyogtatják felénk. Ők még mindig hisznek a feltámadó Habsburg-monarchiában, amelytől régi uraláguk visszaállítását várják. Az öreg halott császár azonban minden bizonyítással igen keveset törődik már a nyilvánosság ezekkel a törekvésekkel, még kevésbé a személynek kijáró ünnepléssel. Miután a presztízskérdés elintézte részben a halál, részben a régi Habsburg-monarchia teljes összeomlása: ő minden bizonytalansággal pihihi akar, csak pihihi, mert hiszen éppen elég történelmet és fáradságot kell kipihennie.

Salamon László

A perzsa külügyminiszter cáfolja, hogy török csapatok állanak Perzsia területén

Ujabb kurd csapatok kísérelték meg a török határ átlépését, de a perzsák visszaverték őket

London, augusztus 18. A Reutter távirati iroda jelenté Teheránból, hogy a perzsa külügyminiszter cáfolja azt a hírt, hogy török csapatok állának perzsa területeken és hogy Törökország újabb jegeket intézett volna Perzsiához a kurd betörések ügyében.

London, augusztus 18. A Timesnek jelentik Tebrizből, hogy a perzsa-török határvidéken, az Ararát környéken

ujabb kurd csapatok kísérelték meg a határ átlépését, de ekközben a perzsa határőrséggel ütközetbe bocsátkoztak. A véres harc a megerősített határőrségi osztagok győzelmével végződött. Négyórás heves tűzharc után a kurdok meghátráltak s háromszáz halottjukat hátrahagyták a határvidéken. A perzsa határőrség is vesztett embereiből, mintegy negyven halottat jelentettek.

Betörés miatt letartóztattak egy magyar mágnást

Budapest, augusztus 18. Szenzációs bűnügy foglalkoztatja néhány nap óta a budapesti rendőrséget. Kiss Sándor né budapesti asszony feljelentést tett mintegy két hét előtt a budapesti rendőrségen, hogy egy ismeretlen tettes kifosztotta Ferenc körúti lakását. A nyomozás meglepő eredményre vezetett. Megállapították, hogy a betörést az asszonynál lakó gróf Nyáry Pál követte el. A fiatal gróf, akit családja kitagadott s igen szűkös anyagi

viszonyok között élt, néhány nap előtt eltűnt Budapestről. A rendőrség kinyomozta, hogy Nyáry Pál gróf Hódmezővásárhelyen tartózkodik, mire az ottani rendőrséget megkereste, hogy tartóztassa le őt. Tegnapi rendőri kísérettel Budapestre hozták Nyáry Pál grófot, aki beismerő vallomást tett. Előadta, hogy több betörést követett el, de nem egyedül, hanem egy másik arisztokrata társával együtt. Bűntársát meg is nevezte.

Amerikai tudósok szerint a rádióhullámok okozzák a szárazságot

A rádiózás beszüntetését követelik Hoover elnöktől

Newyork, augusztus 18. Az északamerikai Délcariolina állam lakossága a charlestoni kormányzóság útján táviratilag kérvényt intézett Hoover elnök-höz, amelyben azt kérték, hogy egyelőre 60 napra szüntessék be a rádióadóállomások működését, mert szerintük a rádió-villanyenergiák okozzák azt az abnormális szárazságot, amely az idén oly katasztrofálisan pusztít Amerikában. A délcariolinaiakat ezt a feltevésüket az ame-

rikai tudósok állításaira alapítják, akik szerint az állandó szárazság a rádióhullámok hatására vezethető vissza.

Az első pillanatra ez az állítás és a carolinai lakosságának ez a követelése egy kicsit amerikaiasan naivnak látszik, ha azonban tanulmányozzuk az utolsó évek kutatásainak eredményét az eső keletkezésére vonatkozóan, akkor valóban azt a csodálatos megállapítást tehetjük, hogy a villamosság igen

Ha szolid és megbízható
helyről LIBAZSIR szükségletét be-
akarja szerezni, írjon
vagy kérjen árajánlatot:
KLEIN orth. kóser
zsír és baromficsarnokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1912
Szállítás postán és vasuton saját bődönben.

nagy befolyása van a csapadékok keletkezésére. A tudomány már évek hossza sora óta tisztában van azzal, hogy pozitív elektromossággal telített vízrészecskék jelenléte az ugynevezett kondenzációt, — a vizgőznek vízzé való visszatekintését jelentékenyen meggyorsítja. Ez a felfedezés birta rá Ballstille ausztriai meteorológust, hogy 1800—2000 méter magasságba kötött léggömböt eressen fel és a léggömbből kibocsátott Röntgen-sugarak segítségével a vízrészecskéket pozitív villamossággal teltesse. Azt ugyanis német tudósok már husz évvel ezelőtt folytatott kísérletezéseik alkalmával megállapították, hogy Röntgen-sugarakkal pozitív villamosságot lehet előidézni. Ballstille az említett kutatásokat az ausztriai kormány támogatásával még 1914-ben végezte, de most újból meg akarja ismételni kísérleteit, mert időközben Coolidge hírneves amerikai fizikusnak sikerült olyan különleges Röntgen-esővet készítenie, amelyet 250.000 voltos áram tart működésben és állítólag alkalmas arra, hogy a felhőkben rendkívül erős pozitív villamosságot idézzen elő. Kétségtelen, hogy az elektromossággal töltött vízrészecskék meggyorsítják az eső keletkezését és ebből következtetik az amerikaiak, hogy a rádióhullámok okozzák az eső elmaradását. Ezt a feltevésüket pedig a következőképp magyarázzák: a tudósok megállapították, hogy a rádióhullámok lényegükben negatív villamosrészecskékből állnak, azt pedig valamilyen nyien tudjuk, még az iskola padjaiból, hogy a pozitív és negatív villamosfeszültségek közömbösítik egymást. Az amerikaiak szerint a rádióhullámok negatív részecskéi közömbösítik a felhők esőképző pozitív villamosfeszültséget és ez az oka annak, hogy nem tud eső fejlődni. Ez az oka tehát a szárazságnak.

Természetes, hogy mint minden tudományos elméletnek, ennek is vannak tagadói, akik cáfolják ezt a feltevést. Rámutatnak ugyanis arra, hogy az Egyesült Államok most működő 550 szikratáviró és rádióadó állomása összesen körülbelül 6000 kilowatt erősségű árammal dolgozik, ezzel szemben sokszor egyetlen villamlás százezer kilowatt elektromos energiának felel meg. Szerintük tehát a hatezer kilowattos rádióenergiák nagyon gyengék ahhoz, hogy befolyásolni tudják az időjárást.

E körül a kérdés körül most heves vita folyik az amerikai tudósok között és bizonyos, hogy Hoover elnök mindaddig nem teljesíti a délcariolinaiak követelését, amíg ez a tudományos vita véget nem ér.

Es addigra talán véget ér az amerikai szárazság is.

Külföldi utjaira ne induljon el Lloyd Utikönyv nélkül: Ausztria 340, Felső-Olaszország 340, Sváje 306, A francia Riviera 238 lej. Kemény, izléses kötés, számos illusztráció és térképpel. Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

A gabonapiac világhelyzete. Berlinből jelentik: Moszkvából érkező hírek szerint Oroszországban a gabona beszállgatása körül nehézségek támadtak, mert a termelők ezideig még husz százalékát sem szállították be annak a kvantumnak, amelyet a kormány megszabott. Ukrajnában a beszállgatási arány alig volt tíz százaléknál. Ennek ellenére a szovjet feltétlenül akar exportálni, hogy ezzel is devizát szerezzen azokhoz az ipari cikkekhez, amelyekre szüksége van az öt éves tervgazdaságilag kiépítéséhez. — Franciaország egyes vidékein olyan gyöngye a gabona minősége, hogy az aratás költségeit sem fizeti ki. Sok helyütt dohosak és földszinűek a learatott búzák, amelyek takarmánynak is alig használhatók. — Bromhall, az ismert angol statisztikus becslése szerint ebben az évben ötvenmillió mázsával nagyobb lesz a termés, mint tavaly. Az európai termés ugyanis kisebb lesz a tavalyinál, Ausztráliában és Argentínában azonban a gabonának ezidén valószínűleg rekordtermést hoz. — Kanadában augusztus elején az öttermésből mintegy 120 millió mushel búzát tartottak nyilván, az új termést pedig 3—400 millió bushelre becsülik.

AURORA HOCHMANN orth. zsidó
LEÁNYINTERNÁTUSA
megnyitnak Clujon szeptember 1 én Szentegyház u. 9.
Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kifogástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelvek, iparművészet terén teljes szellemi és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is.
Ritmikus torna. Prospektus díjtalan. Iskolai előkészítés

A
Éle
nagy
Prága,
tásunk a
Prágában
világkonf
rozatokat
folytatóla
12-én nem
pon a bizo
bizottság
gozott ki,
uniónak j
tést inau
és az exec
venni. Az
kérdésben
tak megeg
ta, hogy a
ban tartsa
netet, hogy
kormány
beni állás
zal indoko
mány poli
a zsidóság
palesztinai
tan ellenez
Erős áraml
világszerve
Organisatio
Akik emell
vet hozták
vezetőség
volt eléggé
Nem
az e
Az esti áll
(Lengyelors
Mahower (C
és szervezett
Jakob Hoff
a párttal sze
tartott előa
peldor állás
Jabotinszki
tárgyrol ne
Az auguszt
stein (Palesz
unio szocialis
politikáról.
független rev
mint a Hista
javaslatot
egy memorar
nista paleszt
ezután hossza
dor-féle chal
ta mozgalom
nemzeti gond
ugymond —
zotek megter
nem is kell
A jisuv szoci
dését ki kell
ság napirend
resszuson köv
munkásság sz
politikai dem
egyuttal harc
ráciája érdeke
Danis (Nev
zionista szaks
latra, kijelent
talanítja a re
tottsága. A r
érvényesült a
rendeltsége az
zeti problémá
azonban Itáliá
ja, Németorszá
ták hirdetik. A
hogy Olaszors
sainak. Jaboti
patriciusokat
teljesen ellenk
lomnak ama l
mozgalom a tö
történjen. Ha
S C
Orthodox
BUDAPEST
18 év tanév
Az összes elemi
Szerete
Időgen nyelvek
Naponta
Máltányos díjak
Folyó tanévben felt

A revizionisták lemondottak az önálló szervezetről és továbbra is megmaradnak a Cionista Világszervezetben

Éles vita volt a prágai konferencián a revizionisták programja körül — A delegátusok nagy többsége szembefordult a reakciós áramlatokkal és a „sárga” szakszervezetek megteremtése ellen foglalt állást

Prága, augusztus 18. Távirati tudósításunk alapján beszámoltunk már a Prágában üléselőz cionista revizionista világkonferencia határozatairól. A határozatokat megelőző tanácskozásokat folytatólágon itt közöljük: Augusztus 12-én nem volt plenáris ülés, ezen a napon a bizottságok dolgoztak. A politikai bizottság olyan értelmű határozatot dolgozott ki, amely szerint a revizionista uniónak joga van saját politikai vezetését inagurálni a cionizmus érdekében és az executive prerogatíváját semmibe venni. Az ugynevezett „munkaszünet” kérdésében a bizottság tagjai nem tudtak megegyezni. Egy részük azt kívánta, hogy a palesztinai gyakorlati munkában tartsanak demonstrációképpen szünetet, hogy ezzel is kimutassák a brit-kormány palesztina-politikájával szembeni állásfoglalásukat. A javaslatot azal indokolták meg, hogy a brit-kormány politikája amugy is rákényszerít a zsidóságra ilyen szünetet. A legtöbb palesztinai delegátus azonban határozottan ellenezte az ilyen demonstrációt. Erős áramlat nyilatkozott meg a cionista világszervezetben kívüli „United Zionist Organisation” megteremtése érdekében. Akik emellett sikra szállottak, azt az érvelést hozták fel, hogy a revizionista párt vezetőiségének eddigi politikája nem volt eléggé határozott.

Nemzeti szakszervezeteket akart az egyik delegátus

Az esti általános vita során Lippmann (Lengyelország), Caspi (Lengyelország), Mahouer (Párizs) politikai munkáról és szervezeti kérdésekről beszéltek, dr. Jakob Hoffmann (Riga) az ifjúságnak a párttal szemben való állásfoglalásáról tartott előadást. Amikor a Brith Trumpeldor álláspontját formulázni akarta, Jabotinszki felkérte őt, hogy erről a tárgyról ne beszéljen.

Az augusztus 13-i gyűlésen B. Weinstein (Palesztina) referált a revizionista unió szociális célkitűzéseiről és a munkás politikáról. Követelte Palesztinában a független revizionista szakszervezeteket mint a Histadruth kiegészítőit. Hasonló javaslatot nyújtott a konferencia elé egy memorandumban számos revizionista palesztinai munkás is. Weinstein ezután hosszan ismertette a Trumpeldor-féle chalucintot, amely a revizionista mozgalom újjáéledését idézte elő. A nemzeti gondolatnak egyik főkélléke, — ugymond — a nemzeti munkásszervezetek megteremtése. E szervezeteknek nem is kell politikával foglalkozniok. A jisiv szociális törvényhozásának kérdését ki kell tűzni a cionista nyilvánosság napirendjére. A legközelebbi kongresszuson követelni kell a revizionista munkásság szövetségének elismerését. A politikai demokráciáért folytatott harc egyttal harc a jisiv gazdasági demokráciája érdekében.

A revizionista delegátusok többsége a szociális elnyomás ellen foglalt állást

Danzis (Newyork) reflektálva a revizionista szakszervezetekről szóló javaslatra, kijelenti, hogy őt egyénileg nyugtalanítja a revizionisták szociális beállítottsága. A revizionista pártban mindig érvényesült a szociális gondolatnak alárendeltsége az állam újjáépítésének nemzeti problémáival szemben. Ezt az ideált azonban Itáliában a fasizmus gyakorolja, Németországban pedig a nacionalisták hirdetik. A különbség mindössze az, hogy Olaszország jó béreket ad munkásainak. Jabotinszknak az az álma, hogy patriaciusokat teremtsen soraink között, teljesen ellenkezik a revizionista mozgalomnak ama kívánásával, hogy ez a mozgalom a tömegekért és a tömegekkel történjen. Ha egy új Erec Jisraelt építünk fel, akkor nem akarunk az elnyomók, hanem az elnyomottak oldalán állani. Weinstein a nemzeti szakszervezeteket követeli Palesztinában, én azonban tartok tőle, hogy ilyen szakszervezetek Amerikában és Palesztinában szakadást idéznének fel a zsidó munkásságban. A Histadruth minden hibája mellett Palesztina újjáépítésének igen nagy tényezője.

Csak szociális reformok útján lehet eredményeket elérni
Dr. Brutzkus (Berlin) támogatja Danzis érveit. J. Klinoff (Berlin) kijelentette, hogy ami eredményt ma Palesztinában elérni lehet, az csak a szociális reformok útján lehetséges. Főlegesen tartja az új szakszervezeteket, amelyeket „sárgák”-nak tekintenek.

Frenkel (Csernovic) támogatja Klinoffot és úgy véli, hogy mindössze ötszáz munkásról lehet szó, azokkal pedig amugysem lehet szakszervezetet alakítani. Propes szintén ellenzi az új szakszervezetet. Sokkal jobb meggyőzni a Histadruthot a revizionista eszmék helyességéről. Be kell lépni közéjük és így kell hódítani.

A revizionisták megmaradnak a Cionista Világszervezetben

A bizottsági tanácskozások során a délutáni órákban teljes egység jött létre abban a tekintetben, hogy a revizionisták megmaradnak a Cionista Világszervezetben. Éles nézeteltérések voltak még a Jabotinszky által is támogatott Weinstein-irány és a Brith Trumpeldor nagy része között, egy külön revizionista munkásszervezet megteremtése tekintetében, de végül is a szociális reformok pártja győzött.

Albrecht Brazília császárává akarja magát koronáztatni?

Budapest, augusztus 18. Az utóbbi időben egyre fantasztikusabb hírek kelnek szárnyra. Habsburg Albrecht délamerikai útjával kapcsolatban. Mint ismeretes, Albrechtet családja Dél-Amerikába küldte feledni, hogy így akadályozza meg azt, hogy feleségül vegye Rudnay volt magyar konzul elvált feleségét. Rudnayné azonban al-

litólág már néhány nappal ezelőtt Albrecht után utazott Braziliába, ahol házasságot fognak kötni. Most azonban ismételtelen olyan hírek érkeznek, hogy Albrecht előbb Spanyolországban járt és XIII. Alfonzo királlyal folytatott tárgyalásokat. Az ő utasítására utazott Braziliába azzal a tervvel, hogy a régi braziliai császárságot felállítják

és Albrechtet fogják császárrá koronázni. A hír egyébként azzal kapcsolatosan keletkezett, hogy Brazília első császára, Braganta, többszörösen rokonságban állott a Habsburgokkal s most Alfonzo spanyol király is támogatja Albrecht tervét.

Kártérítést követelnek a pénzügyminisztertől azok a kereskedők, akiknek az árujuk elégett a vámraktárban

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. A vámraktáraknál történt tűzkatasztrófa ügyében egész napon át folyt a vizsgálat. A letartóztatott éjjeli őron kívül még 3 gyanús egyént vettek őrizetbe, köztük egy vámtisztviselőt. A vámhivatal irodáját lepecsételték. P. Ioanitescu alminiszter kijelentette, hogy meggyőződése szerint gyujtoga-

tás történt. A kárt még nem állapították meg, feltétlenül több mint 200 millió. A vámraktárak égése ügyében egyéb ként maga Madgearu ipar és kereskedelmi miniszter vezeti a vizsgálatot P. Ioanitescu pénzügyi alminiszterrel egyttesen, hogy a tűz okaira világosságot derítsenek.

A vámigazgatósághoz sorra érkeznek a kereskedők beadványai, amelyekben kárik megtérítését kérik. Ezek a követelések annál nagyobb gondot okoznak a pénzügyminisztériumnak, mert mint megirtuk, a raktárba ki- és bemenő árukat a pénzügyminisztérium elmulasztotta bebiztosítani.

Berinde és Dumitrescu további fogvatartása mellett döntött a vádtanács

Medrea rendőrségi vezérfelügyelő befejezte máramarosszigeti vizsgálatát

Sighet—Máramarossziget, augusztus 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma, augusztus 18-án járt le Dumitrescu és Berinde s a velük együtt letartóztatott két borsai paraszt agitátor harmincnapos vizsgálati fogsága. A vádtanács Moys törvényszéki elnök elnökele alatt ílt össze, hogy a két pap, valamint a két paraszt további fogvatartása ügyében határozzon. Az antiszemita agitátorok védői védenekik szabadábra helyezését kérték, Berinde védője védenice egészségi állapotára hivatkozott, amikor szabadlábra való helyezését kérte. A vádtanács hosszas tanácskozás után az összes vádlottak további fogvatartása mellett döntött s ugy a két pappal, mint a két paraszttal szemben újabb harmincnapos vizsgálati fogságot rendelt el.

veket és új helyszíni szemlét is tartott a templomban. Ezután személyesen is kihallgatta a tüzesetek mindazokat a tanuit, akik a máramarosszigeti rendőrség előtt már egyszer tanuvallomást tettek.

Hétfő délig tartott Medrea rendőrségi vezérfelügyelő máramarosszigeti munkája, amelynek befejeztével kijelentette munkatársunknak, hogy a nyomozó hatóságoknak nem sikerült még pozitív nyomra bukkanniok, ami

azzal magyarázható, hogy a tüzeseteknél rendkívül nehéz a vizsgálat és a gyujtogatások csak egész kis hányadában sikerül a tettesek személyére világosságot deríteni. A rendőrség a vezérfelügyelő utasítására továbbra is folytatja a vizsgálatot.

Hétfőn délután három óraker Medrea vezérfelügyelő, miután előbb még különböző utasításokat adott a vizsgálatot vezető közegeknek, autón visszautazott Kolozsvárra.

A karlsbadi ékszerlopást az amerikai asszony találta ki

Prága, augusztus 18. Emlékezetes még az a szenzációs ékszerlopási ügy, amelyet Karlsbadban az ottani Imperial-szállodában követtek el. Néhány héttel ezelőtt C. B. Hymans nevű amerikai hölgytől többmillió korona értékű ékszer loptak el. A nyomozás megindult és bár az amerikai hölgy negyedmillió csehslóvák korona jutalmat tűzött ki a tolvaj kézrekerítésére, a rendőrség munkája mindéddig eredmény nélkül járt. Az ügyben most szenzációs változás állott be. A prágai rendőrség a berlini rendőrségtől értesítést kapott, amelyből azt lehet következtetni, hogy a lopás

tulajdonképpen meg sem történt. A berlini rendőrség ugyanis megállapította, hogy 1925-ben a berlini Excelsior-szállodában tartózkodott C. B. Hymans asszony és akkoron ugyancsak hatalmas értékű ékszerlopásról tett a rendőrségen jelentést. Mint akkor kitűnt, az amerikai asszony hatalmas összegre biztosította ékszerait és ezt az összeget akarta felvenni. Annakidején az ügyet különben eltussolták. A prágai rendőrség most vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy nem-e hasonló dologról van szó.

S megbízható SIR szükségletét be-szerezni, írjon árajánlatot!
EIN orth. kóser ából Oradea, Saguna 6. éva 1912
asuton saját bódőnben.

a csapatadékok kelet-ny már évek hosszan van azzal, hogy pozitíval telített vízrezees-nyvezett kondenzák vízzé való visszanyen meggyorsítja. rá Ballstille auszti- st, hogy 1800—2000 köttött léggömböt egömbből kibocsátott segítségével a vízré-llamossággal telítse. tudósok már husz- atott kísérletezéseik- pitották, hogy Rönt- zítív villamosságot stíle az említett ku- tráliai kormány tá- 1914-ben végezte, de- arja ismételni kísér- ben Coolidge hirne- snak sikerült olyan -csövet készíteni, a- os áram tart műkö- alkalmas arra, hogy -vül erős pozitív vil- elő. Kétségtelen, -sággal töltött vízré- tják az eső keletke- tkeztek az ameri- nullamok okozzák az t a feltevésüket pe- magyarázzák: a tu- ak, hogy a rádióhul- negatív villamosré- azt pedig valameny- az iskola padjaiból, negatív villamosfe- osítik egymást. Az a rádióhullámok ne- zombósitik a felhők -lamosfeszültségét és -gy nem tud eső fej- hát a szárazságnak.

mint minden tude- ennek is vannak ta- ezt a feltevést. Rá- arra, hogy az Egye- működő 550 szikra- ó állomása összesen watt erősségű áram- l szemben sokszor -százezer kilowatt ak felel meg. Szerin r kilowattos rádió- -engék ahhoz, hogy az időjárást.

körül most heves -ikai tudósok között -woover elnök mind- a délcarolinaiak kö- a tudományos vita -éget ér az amerikai

e induljon el Lloyd usztria 340, Felső- -je 306, A francia- nény, izléses kötés, s térképpel. Kap- -nyvosztályában.
helyzete. Berlinből -l érkező hírek sze- a gabona beszo- -zéségek támadtak, -eig még husz szá- -ották be annak a -t a kormány meg- a beszoigaltatási -závalékny. Ennek -ltétlenül akar ex- -is devizát szerez- -z öt éves terv- -éhez.— Franciáor -olyan gyöngye a -gy az aratás költ- -ok helyütt doho- -learatott búzák. -nak is alig haszn- -ill, az ismert an- -ése szerint ebben -ó mázsával na- -mint tavaly. Az -nis kisebb lesz a -ában és Argenti- -abonának ezidé- -nése volt. — Ka- -sején az ótermés- -lió mushel búzát -új termést pedig -beesülük.

SCHÜCK
Orthodox u. Internátus
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 33.
A **16 év tanúvra kibővített arányokba** nyílik meg.
Az összes elemi és középiskolák közelében.
Szerezteteljes gondosság!
Idégen nyelvek! Orvosi felügyelet!
Naponta ötszöri bő étkezés!
Máltányos díjak! Külön számla nincs!
Folyó tanúvben **féltantók még elfogadtnak!**

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági szolidaritás napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Változóan felhős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változóan felhős időjárás várható felmelegedéssel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 20° Celsius.

— Wiege professzorról nevezik el az újonnan felfedezett északsarki szigetet. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Sedow jég-törő hajó Novoje Zemlja környékén áthatolhatatlan jég-torlaszokba ütközött s nem tudja tovább folytatni felfedező útját. Az orosz expedíció által a napokban felfedezett szigetet felfedezőjéről, az expedícióhoz tartozó Wiege professzorról nevezik el. A sziget hossza 20, szélessége 10 km. Növényzet nincs rajta, csak a sirályok látogatják időnként.

— Kémeket lepleztek le a japán nagyvezérkarnál. Londonból jelentik: A Times tokiói jelentése szerint a japán nagyvezérkarnál leplezett kémkedési ügy vizsgálata során megállapították, hogy a nagyvezérkar rajzolói összeköttetésben állottak a szovjettal és katonai titkokat adtak el Oroszországnak. Megállapítást nyert az is, hogy a bűnös tisztviselők elősegítették Japánban a kommunista propagandát is.

— Eljegyzés. Schwartz Rózsika és Keller Jenő Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Megdöntötték a Hunter-fivérek időtartamrekordját. Newyorkból jelentik: St. Louisból jelentik, hogy Jackson és O'Brien pilóták ma délután fél kettőkor 645 óras megszakítás nélküli repülés után gépük motorhibája miatt a tartóssági repülést abbahagyták és a repülőterem földre szállottak. A két pilóta által felállított új világrekord kilencven órával haladja meg a csikágói Hunter-fivérek néhány hónappal ezelőtt felállított időtartamrekordját.

— MÉLYSÉGBE ZUHANT EGY TÁRSASAUTÓ A NÉMET-CSEH HATÁRVIDÉKEN. Prágából jelentik: A német-cseh határvidéken, az Óriás-hegységben, a Schneekopfetól délre, a szerpentin egy társasautó a mélységbe zuhant. A katasztrófánál nyolc ember vesztette életét, haton igen súlyosan megsebesültek. A szerencsétlenség okainak felderítésére megindították a nyomozást. — A Mont blanc-gleccser közelében két német turistát a lavina a mélységbe sodort. Egyikük meghalt, a másikat életveszélyes és eszméletlen állapotban szállították Chamonixba kórházba. Az életveszélyes sebesült még nem tért magához. A turisták személyazonosságát nem sikerült megállapítani. — Herzogenbuchsee közelében egy autóbusz felborult. Tizenhét utasa súlyos sérüléseket szenvedett.

— Emelkedik a Duna szintje. Bécsből jelentik: A Duna szintje tovább emelkedik. Holnap reggelre Bécsben 295 cm vízállást várnak. Az Inn nivója a folyó egész hosszában szintén nagyarányú emelkedést mutat.

— KÉT PESTI GYEREK VILÁG KÖRÜLI UTRA INDULT. Budapestről jelentik: Kemény Arnold dr. buda-pesti ügyvéd tegnap bejelentette a főkapitányságon, hogy 14 éves László és 12 éves Leó fia szombaton a rokonoktól különféle ürügyekkel 90 pengőt összeszedtek és azután vasárnap reggel megszótktek. A két gyerek a fél évi bizonyítványosítás idején már egyszer megszökött az apai házból. Apjuk a József téren találta meg és hazavitte őket. Erre a gyerekek ismét megszököttek és a vásártereken kosarakat segítettek hazavinni az asszonyoknak. Kerestükből tartották el magukat és ágyrajárok voltak. A rendőrség akkor ismét lefogta őket. Mostani utjukra, mint hátrahagyott levelükből kitűnik, már régen készülnek. Azt írják, hogy világgörüllyi utra indulnak. Szüleik azt hiszik, hogy Erdély felé vették útjukat, mert Erdélyben több rokonuk van.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Az utóbbi napokban újra nagyobb lendületet vetett a borsai segélyakció. Erdély több városában nagyobb előnnyel indult meg a gyűjtési munka, amit a beérkező adományok bizonyítanak. Mindez azonban mégis kevés és ha produktív módon akarunk segíteni a borsaiakon, akkor mindenkinek erejéhez mérten részt kell venni az akcióból. A tél itt van a küszöbön, sok időnk már nincs és éppen ezért újra kéri szóval fordulunk az egyes helyi-bizottságokhoz az akció erélyes lefolytatása érdekében.

Mai kimutatásunkat itt adjuk:

Retteg:

Löwinger Menyhért	1000 lej
Legmann Fiser	1000 "
Farkas Hilel	1000 "
Farkas Sámuel	600 "
Mátyás Adolf	500 "
Adler Samu	500 "
Löwinger Lipót	500 "
Edelheit Mór	500 "
Hirsch Manó	500 "
Sámuel Béni	500 "
Rosmann Sámuel	500 "
Mátyás Ignác	300 "
Löwinger István	300 "
Noé Gerson	300 "
Nemias Abrahám	200 "
Grünstein Abrahám	200 "
Lojze Mihály	200 "
Legmann Mór	200 "
Diamantstein Izsák	200 "
Mendelson Miksa	200 "
Bernáth Mendel	200 "
Mejer tanító	200 "
Farkas Menyhért	200 "
Farkas Hermann	200 "
Margulies Jakab	200 "
Salamon Samu	200 "
Kohl Dávid	200 "
Rozmann Bencei	200 "
Stern Jakob	200 "
Noé Jakob	200 "
Hirsch Abrahám	100 "
Stein Abrahám	100 "
Lázár Márton	100 "
Béni Gerson	100 "

Hersch Dávid	100 lej
Rosenfeld József	100 "
Mihály Saje	100 "
Hersch Mózes	100 "
Hirsch József	100 "
Hollender Lajos	100 "
Aron Leopold	100 "
Friedmann Manó	100 "
Hirsch Márton	100 "
Simon M. Leib	100 "
Schwartz Mózes	100 "
Neuovits Pinkász	100 "
Mózes Mihály	100 "
Blum Antal	100 "
Rotter Dávid	100 "
Farkas Márton	100 "
Mátyás Herci	100 "
Farkas Lajos	200 "
Farkas Mendel	100 "
Többek	600 "

Huedin:

Goldner Mór Szabadka	1000 "
Klein Salamon	500 "
Berger Abrahám	300 "
Diamantstein Nándor	300 "
Havas Manó	300 "
Jakab Mór	300 "
Léb Béla	300 "
Adler Jakob	200 "
Goldberger Ödön	200 "
Gutmann Sámuel	200 "
Heilprin József	200 "
Heilprin Sándor	200 "
Judovics Simon	200 "
Knopf Samu	200 "
Kohn Dezső	200 "
Klein Jakab	200 "
Léb Zoltán	200 "
Meisels Salamon	200 "
Mendelovics Lajos	200 "
Mares Jakob	200 "
Neumann Lajos	200 "
Paneth Károly	200 "
Roth Mátyás	200 "
Rosenberg Efraim	200 "
Reisz Ignác	200 "
Összesen	20.700 "
Eddig kimutatva	890.007 "
Gyűjtésünk eddigi ösz.	910.707 "

A Magyar Színház baloldali ruhatárosnője kéri azon urat, aki az augusztus 11-i előadásán tévedésből elcserelelte sátabóját, azt visszavinni szíveskedjen sajátja ellenében.

Házasság. Pogány Marcell újságíró-kollégánk, a Brassói Lapok belső munkatársa, vasárnap Petroszényban házasságot kötött Weisz Magdával, özv. dr. Weisz Sámuelné leányával.

— FERENC JÓZSEF 100 ÉVES SZÜLETÉSNAPI ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPELTÉK BÉCSBEN. Bécsből jelentik: Ferenc József császár születésnapjának 100-ik évfordulóját nagy pompával tartották meg a monarchista és habzburgbarát egyesületekben. Gyűlések voltak a Schwarzenberg-téren, a volt tisztikaszinó és a fogadalmi templom előtt, valamint a Schönbrunni kastélyban. A templomokban csendes miséket celebráltak. A kapucinusok sirboltjában a koporsóra rengeteg koszort helyeztek.

Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angorkór, pajzsmirigy-nagyobbodás és golyvaképződés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűvíz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Egy norvég hajó megmentette a válságos helyzetbe jutott Tahiti gőzöst. Londonból jelentik: Az újzélandi Wellingtonból jelentik, hogy az SOS jeleket leadni kényszerült, válságos helyzetbe jutott Tahiti gőzöst a norvég Penyboya hajó elérte s ekkor a kapitány visszavonta azt a rendeletét, hogy a hajó 250 utasa szálljon mentőesónakokba. A gőzös mentése folyamatban van. Más hajók is utban vannak, hogy a bájba jutott hajónak segítségét nyujtsanak.

— Halálozás. Máramaroszigeti tudósítónk jelenti: Tegnap meghalt Máramaroszigeten Stern Mór huszonnyéves fiatalember, a zsidó nemzeti mozgalom egyik legjelesebbje. A megboldogult rosrisonja volt a Barissziának, aki zsidó lelkesedéssel állott az eszme szolgálatában. A korán elhunyt barissziánus halála iránt általános nagy részvét nyilvánul meg.

— A kolozsvári ortodox hitközség képvisellete Sebestény Dávid temetésénél. Megboldogult Sebestény Dávid temetéséről írott tudósításunkból, nyomdahiába következtében, kimaradt a kolozsvári ortodox hitközség képviselőjének beszéde. A hitközség nevében Schwartz Jakab tartott megindító beszédet a megboldogultról, akinek nagy emberbaráti erényeit jellemezte szép szavakkal.

Egyetlen viceen mulat ma egész Erdély a Garabonciás legujabb számából. Vegye meg ezt a pompás számot és küldje be előfizetését, mert ebből 10 százzalék a borsai tüzkárosultaké. Előfizetés egész évre 200, félévre 100 lej. Kiadóhivatal Cluj, Strada Saguna 8.

— A Hitachdút Haavoda ünnepélyt rendez a borsai tüzkárosultak javára. A kolozsvári Hitachdút Haavoda a borsai tüzkárosultak javára nagy ünnepélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét a szerencsétlen borsai zsidók felségélyezésére fordítja. A Hitachdút Haavoda azzal a kéréssel fordul Kolozsvár zsidóságához, hogy mindenki tegye meg kötelességét az ünnepély anyagi sikere érdekében. Az ünnepély helye és ideje az Uj Keletben lesz közölve.

— Ilja Jepin, a híres orosz festő nem halt meg. Londonból jelentik: Helsinkiből megcáfolják Ilja Jepin híres orosz festő halálának híreit. A festőművész állapota javult és felépüléséhez remény van.

— Mindenütt friss hó van az osztrák szubalpin régiókban. Bécsből jelentik: A Salzkammergutban hatalmas esőzések után ma végre felderült az időjárás. A környéken még mindig nagy a hideg. A szubalpin és magasabb régiókban 1500 méteres magasságon feül mindenütt friss hó van.

— BESZÉLŐ MOZIKAT ÁLLITANAK FEL AZ AMERIKAI HADHAJÓKON. Washingtonból jelentik: A szövetségi kormány elrendelte, hogy félmillió dollár költséggel minden hadhajóra a legénység és tisztiek szórakoztatására hangosan beszélő mozi-szereljenek fel.

Filék készen és rendelkezésre, himzés, esipkebevarrás, montirozás, előnyomda, valamint minden a kézimunkaszakmába vágó munkák jutányos áron Fisch Böske kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Gh. Baritiu (Malom ucca) 16 szám.

— Kezdetét vette Londonban a munkanélküliség kérdésével foglalkozó pártközi konferencia. Londonból jelentik: A munkanélküliség kérdésével foglalkozó pártközi konferencia holnap veszi kezdetét. A Daily Express valószínűnek tartja, hogy a munkanélküliség enyhítését célzó munkaprogrammal egyidejűleg el fogják határozni a munkanélküliségi segélyek leszállítását is.

— Lembergben tegnap éjjel elválták az összes telefon- és táviróvezetékeket. Lembergől jelentik: Ma éjszaka ismeretlen tettesek az összes telefon- és táviróvezetékeket elválták, úgy hogy a város tizenkét órán át minden összeköttetés nélkül teljesen izolált volt a külvilágtól. A táviróösszeköttetések megszüntése nagy nehézségeket okozott a vasúti szolgálatban, ahol egy készülő vasúti szerencsétlenséget csak az utolsó pillanatban sikerült elhárítani. A hatóságok megtették az intézkedéseket a bűnösök kinyomozására.

— Ezer utas szállítására alkalmas léghajót akar építeni egy új amerikai feltaláló. Newyorkból jelentik: Egy amerikai légi járműtervező és feltaláló ezer utas szállítására alkalmas óriási léghajó modelljét készítette el, amely tulajdonképpen négy óriási Zeppelin összekapcsolása. Az óriási léghajót elkészítése esetén 24 motor fogja hajtani és világgforgalmi célokat fog szolgálni.

— Borzalmas vasuti katasztrófa a zágrábi eucharisztikus kongresszuson. Zágrábról jelentik: Az eucharisztikus kongresszusnak a sporttérről künnrekedt hallgatói közül számosan a sporttér mellett elhúzódtó vasuti töltésen helyezkedtek el s a kongresszus megnyitását innen akarták végighallgatni. Egy személyvonat a pályán elhelyezkedtek közé futott és számos embert elütött és elgázolt. Hárman a helyszínen haltak meg. Tizenöt sebesült közül további három a kórházban szenvedett ki s a többieknek állapota is igen komoly, úgy hogy számolni kell még további halálos áldozatokkal is.

— Bíró Lajos Budapestre érkezett. Budapestről jelentik: Bíró Lajos író tegnap felesége és leánya társaságában váratlanul Budapestre érkezett s a svábhgyei szanatóriumban szállott meg.

— KONKOLY THEGE GYULA HOLTTESTE MEGERKEZETT BUDAPESTRE. Budapestről jelentik: Vasárnap este a prágai gyorssal megérkezett Konkoly Thege Gyula holtteste. A koporsót nyomban kiszállították a Kerepesi úti halottasházba. Egyidejűleg megérkezett az Arentsák levele is, melyben közlik, hogy a szerencsétlen fiatalember a luxushajó kabinjában vetett véget életének.

— Az északfranciaországi textilgyárosok nem emelik a munkabéreket. Párizsból jelentik: Az északfranciaországi textilgyárosok tegnap levelet intéztek Laval munkügyi miniszterhez, melyben leszögezik azt az álláspontjukat, hogy a textilipar mai helyzetében nem áll módjukban a munkabérek emelése, s ezért a miniszteri intervenciót nem fogadjhatják el.

Bikszád gyógyfürdő! Erdély Karla badja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó kura, inhalatórium. Hédegvizgyógyintézet. Szénsavas fürdők. Allandó fürdőorvos. Gyógy- és zenei nina. Napi pensio 240 lej. Ritualis vendéglő. Vasut, posta, távirda helyben. A Bikszádi víz a legjobb égvénykonyhasós savanyúvíz. Borral, vagy gyümölcszörppel kellemes üdítő ital. Gyomorégést azonnal megszüntető emésztést elősegít. Prospektust díjtalanul küld a fürdőigazgatóság: Bicsad, jud. Sätmar.

BARHOL MEGJELENT KÖNYVEK MEGKAPHAT AZ UJ KELET KÖNYVTÁRÁTALAPÁN

Hirdessen az Uj Keletben

KÖ

Az új tárgyalás tember
Erélyes akció telen élet

Bucuresti— A CFR vezér-tarifának négy mérsékelt ex-augustus 1-től te. Tekintettel tette exportat-érvényesek, az igazgatóság nagy örömmel tövé vált az, port-tarifát alkalmával ig

Az érdekelt-ére azonban alkalmazására lenére sem ke-reskedelmi ig-fák életbelépt-hibásan közöl-tek gyors fell-tartalmazó re-ta, azonban r-vasuti állomá-export-tarifák színt és így a-ut hibájából díjtételeket m

Amint beav-az érdekképví-nak annak ér-technikai hiba-exportálni szá-képpen kárpó-fizetett magas-tarifa között. szatérítsék. A-tás van rá, ho-ságát is siker-jogossága felő

Ezzel egyide-lom indult n-többi részének. Amint ismeret-sága, rendes sz-részletekben a-rifa másik re-vasut szeptem-ért a vezérig-Oficialban má-tettet meg, a-hozta az érvény-hogy mindazok-nak tekinteni, gatóságánál le-megkaphatják

Az érdekké-tott akció, ér-ezen szándék-irányul. Az é-rint, ugyanis

Re

Ady: Brevár
 Casson: Tiz
 Ady: Muzen
 Darwin: Fajol
 Karinthy: Kö

— Irt
 Schrenk: Tito
 Karinthy: Fa
 Tolsztoj: Sha
 Soares: Dos
 Lázár: Mun
 Wagner: Be
 Gide: Wilde
 Thiering: Te
 Lambrecht: C
 Balla: Mode
 Brandes: A.
 Rilke: Rodin
 Seton: Feket
 Molnár: And

Kaphat
 100 leien aló

KÖZGAZDASÁG

Az új vasuti dijszabást még mindig nem tárgyalták le teljesen, de a CFR már szeptember elsején életbe akarja léptetni

Érdekes akciót indítottak az érdekeltek a teherárutarifája törvénytelen életbeléptetése ellen — A kedvezményes exporttarifa tényleges életbeléptetése a vasut hibájából elmaradt

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. A CFR vezérigazgatósága az új vasuti tarifának néhány rendelkezését, mely a mérsékelt exporttarifákra vonatkozik, augusztus 1-től kezdődőleg életbeléptette. Tekintettel arra, hogy az életbeléptetett exporttarifák csak augusztus 15-ig érvényesek, az érdekeltek a CFR vezérigazgatóságának ezt a rendelkezését nagy örömmel fogadták, mivel így lehetővé vált az, hogy a kedvezményes exporttarifát már a jelenlegi nyári idény alkalmával igénybe vegyék.

Az érdekeltek legnagyobb meglepetésére azonban a mérsékelt exporttarifák alkalmazására, a CFR rendelkezése ellenére sem került sor, mert a vasuti kereskedelmi igazgatósága az exporttarifák életbeléptetéséről szóló rendelkezést hibásan közölte. Bár az érdekképviseltek gyors fellépésére a CFR a tarifákat tartalmazó rendelkezést újból kinyomatta, azonban mire az utasítás az egyes vasuti állomásokra megérkezett, már az exporttarifák érvényessége is megszűnt és így az érdekeltek az idén a vasut hibájából a kedvezményes szállítási díjtételeket már nem vehették igénybe.

Amint beavatott forrásból értesülünk, az érdekképviseltek most akciót indítanak annak érdekében, hogy a vasut technikai hibájából előálló károkért az exportálni szándékozó vállalatokat olyképpen kárpótolják, hogy az eddigi befizetett magasabb díjtételek és az exporttarifa között fennálló különbséget visszatérítsék. Az érdekeltek szerint kilátás van rá, hogy a CFR vezérigazgatóságát is sikerül meggyőzni a kiváság jogossága felől.

Ezzel egyidejűleg egy másik mozgalom indult meg az új vasuti tarifa többi részének életbe léptetése ügyében. Amint ismeretes, a CFR vezérigazgatósága, rendes szokástól eltérően, a tarifák részleteiben akarja életbeléptetni. A tarifa másik részének életbeléptetését a vasut szeptember elsejére tűzte ki és ezért a vezérigazgatóság a Monitorul Oficialban már egy közleményt is jelentetett meg, amelyben nyilvánosságra hozta az érvénybelépés dátumát és azt, hogy mindazok, akik a tarifába beakarják tekinteni, a CFR kereskedelmi igazgatóságánál lévő példányt erre a célra megkapják.

Az érdekképviseltek által megindított akciót, értesüléseink szerint, a CFR ezen szándékának megakadályozására irányul. Az érdekeltek álláspontja szerint, ugyanis az új tarifa életbeléptetése

sére nem elegendő, hogy azt néhány soros közleményben publikálják, hanem, a nemzetközi egyezmény értelmében, a ta-

A Banca Natională 9 százalékról 8 százalékra szállítja le a hivatalos kamatlábát

Szeptemberben újabb bankrátaleszállítást hajt végre a Jegybank

Bucuresti—Bukarest, augusztus 18. A gabonaexport folytonosan növekedő tendenciája mellett a Banca Nationala devizastockja állandó emelkedést mutat. A tavaszi mérsékelt külkereskedelmi tevékenység mellett a Banca Nationala devizastockja jelentős mértékben lecsökkent. A most meginduló exporttevékenység következtében a Banca Nationala devizastockja június 30-tól augusztus 2-ig 219 és félmillióval növekedett, ezzel egyidejűleg pedig a bankjegyforgalom csak 224 millióval szaporodott. A kedvező helyzet következtében és a kamatviszonyok normalizálása céljából teljesen megbízható forrásból nyert értesüléseink szerint, a Banca Nationala vezetősége a legkomolyabban foglalkozik a hivatalos kamatlábának 9 százalékról 8 százalékra való leszállítá-

rifa teljes szövegét közölni kell a nyilvánossággal. Egyébként is, megbízható információk szerint, a Monitorul Oficialban megjelent közleménynek az a része, amely a tarifa megtekintésére vonatkozik, nem felel meg a valóságnak, mivel az új dijszabás szövegének nagyobbik része még jelenleg is tárgyalás alatt áll, sőt vannak egyes részek, amelyek körül az érdekeltek és a CFR között viták folynak és amelyek, minden valószínűség szerint még módosítás alá is kerülnek. Nem lehet tehát szó arról, hogy az új tarifát mindaddig életbeléptessék, míg annak teljes szövege készen nem lesz és míg a kihirdetés a nemzetközi egyezmény értelmében meg nem történhetik, amely tudvalevőleg az életbeléptetést a teljes szöveg közzétételétől számított 30 nappal állapítja meg.

sának kérdésével. Információink szerint a kamatláb redukálásához hozzájárult az is, hogy a Creditul Agricol alapításában résztvevő külföldi tőkecsoportok is a kamatviszonyok normalizálását kérték.

A kamatláb leszállítását a Banca Nationala ügyvezető igazgatósága a jövő héten tartandó ülésén fogja elhatározni. A kamatláb csökkentéséhez Charles Rist, illetőleg utódja, Roger Aubion szakértő is hozzájárulását adta.

Beavatott fővárosi pénzügyi körökből nyert értesüléseink szerint a Banca Nationala a pénzügyi reorganizálása céljából rövidesen a bankráta újabb leszállítását is tervezi, amire valószínűleg a jövő hónapban fog sor kerülni a gabonaexportból befolyó devizák stockjának emelkedése arányában.

A pénzügyminisztérium újabb rendeletet adott ki a szesz-törvény alkalmazására

A pénzügyminisztérium a szesz-törvény alkalmazására vonatkozólag újabb rendeletet adott ki, amelyben felhívja a pénzügyigazgatóságokat, hogy jelentsek be azokat az élesztőgyárakat, amelyek cedált kvótával rendelkeznek annál is inkább, mivel az új szesz-törvény az élesztőgyáraknak nem engedi meg a kvótaátruházást. A régebbi kvótaátruházások ügyében a pénzügyminisztérium esetenként fog rendelkezéseket kiadni. A pénzügyminisztérium ezenkívül jelentést kér a mezőgazdasági szeszgyárak helyzetéről. Ugyanis a törvény előírja, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak legalább 100 hektár területű földbirtokkal kell rendelkezzenek és egy éven belül kötelesek megalkotni ezen földbirtok megszerzése céljából a társaságokat. Ha ezen feltételnek nem tesznek

eleget, úgy a törvény értelmében ipari szeszgyáraknak tekintendők.

A pénzügyminisztérium ugyanezen rendeletével megengedte a kávéházakban, klubokban és cukrászdákban a likőr és rum poharas kimerését.

A vasuti vezérigazgatóság újabb szállítási rendeletei

A CFR vezérigazgatósága újabb a következő szállítási rendeletet adta ki: A román-levantei közvetlen teherárutarifája póttíntézkedései augusztus 15-én nem lépnek életbe, hanem továbbra is az eddigi rendelkezések maradnak érvényben.

A szállítmányozó vállalatok szállítására csak oly szeszszállítású szállítványokat fogadhatnak el, amelyeknél a forgalmi jegyet felmutatják, illetőleg az illetékek fizetését igazolják.

A román-osztrák közvetlen teherárutarifában eszközölt módosítás szerint az élőállatszallítványoknál minimum 5000 kg effektív súly szerint alkalmazandók a díjak akkor is, ha a vagon raksúlya meghaladja a 10 tonnát, azonban a 20 tonnát nem éri el. A 20 tonnás vagonokat a szállító közvetlen kérésére bocsátják rendelkezésére.

Fizetésektelen lett egy nagy londoni áruház. Londonból jelentik: A Waring and Gilbow hatalmas áruház fizetésektelenséget jelentett be. A cég érdekeltségei leginkább angolok és amerikaiak.

Szilárd a newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik: A nagyszabású fedezetek következtében a newyorki tőzsde az elmúlt hét utolsó napjaiban szilárd tendenciát mutatott. Számos részvénykurzusai ismét emelkedett, úgyhogy az utóbbi gyöngye napok hatása elimináltak tekinthető. A vasuti papírok ezuttal szintén emelkedtek. A Canadian Pacific 165-ről 170-re emelkedett, a Newyork Central 156-ről 161-re. Az American Tabaco körülbelül nyolc dollárral javult, a General Electric 66 háromnegyedről 70 és félre emelkedett, a Westinghouse 136 és félről 143 háromnegyedről.

Szeptember elsejéig kell jelentkezni a mezőgazdasági kamarák választóinak. A mezőgazdasági kamarák szervezéséről szóló új törvény alapján összesen új vezetőket választanak a kamarák élé-

re. A választások előkészítése az ország egész területén megkezdődött. A névjegyzékeket a községi elöljáróságok és polgármesteri hivatalok állítják össze. Kolozsváron a város népességi ügyosztálya a múlt héten kezdett hozzá a listák összeállításához és hirdetményben figyelmeztették a város mezőgazdáit, hogy szeptember elsejéig jelentkezzenek a listában való felvételre, mert akkor a listákat lezárják és már csak fellebbezés útján lehet a választói jogot megszerzeni.

Harry Sinclair petroleumkonzernje. Newyorkból jelentik: Harry F. Sinclair, az ismert amerikai petroleum-magnás óriási tervekkel foglalkozik. A Sinclair Consolidated Oil Companyt ugyanis erősen ki akarja terjeszteni és a világ legnagyobb független petroleumkonzernjévé akarja alakítani. A társaság többek között meg akarja szerzni a Tidewater Associated Oil Company, a Prairie Oil Comp. és a Prairie Pipeline Comp. részvényeit. Sinclair Európában is terjeszkedni akar. E tranzakciók keresztülvitelére ötmillió új elsőbbségi részvényt akar kibocsátani ötszázmillió dollár névértékben.

Színház—Mozi

A Magyar Színház iradjának közleményei:

HALLO, ITT RÁDIO BUDAPEST

Scherz bácsi, Weyand Tibor és a Rádió többi kedvenceinek személyes föllépése Kolozsváron

Akiket a közönség eddig messze kilométerek hullámhosszain át csupán hangból ismert, gondolatban tapsolt, a budapesti Rádió-stúdió művészei személyesen fognak néhány nap múlva bemutatkozni Kolozsváron a Magyar Színházban. Kacagás, jókedv, hangulat és kedves, közvetlen kapcsolat fog megteremtődni a színpad és a nézőtér között abban a pillanatban, ahogy sorjában fel fognak lépni. Lejön a híres Scherz bácsi, akit bizonyára olyan viharos tapsok fognak köszönteni, hogy azt Gál Franciska is megirigyelhetné. Sándor Böske a budapesti kabarédívák elitjéből való. Köpeczy Boócz Mihály, Székely Gizi, Matány Antal, Köpeczy Boócz Lajos, David Mihály és mindezek fölött a kitünő Weyand Tibor személyesen is meg fogják hódítani Kolozsvár közönségét. Páratlanul gazdag és változatos műsora lesz a Rádió-stúdió társulatának. Egyfelvonásos vigjátékok, tréfák, ötletek, énekek, táncok. Mindent lehoznak magukkal, ami most Budapesten a legnagyobb siker, a legáltalánosabb divat. Három óras bufelejítő kacagást jelent mindenkinek az ő estéjük. Természetes, hogy csak kivételes anyagi áldozatokkal sikerült ezt a nagyszerű társulatot szerződtetni, annak dacára a helyek árai nincsenek emelve. Pénteken este 9 órakor lesz az első estéjük, szombaton este 9 órakor a második, vasárnap délután 6 órakor a harmadik föllépésük és vasárnap este 9 órakor a bucsuföllépésük. Mindezekre az előadásokra a színház pénztára már árusítja a jegyeket.

SÁRGA LILIAM és MÁSODIK NÁSZÉJSZAKA

Mozihelyárrakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej
Szerdán este Biró Lajos világhírű, nagyhatású színműve, a „Sárga lilium” fog színtereket nyitni gondos betanulás után, új szereposztással. Csütörtökön este pedig a legpikánsabb francia bohózat, a „Második nászéjszaka”-t adják, de csak felnőttek számára. Mind a két estén mozihelyárrak érvényesek. Párhuzamosan 150 lej, a többi helyek árai 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Kolozsvárra költözik a budapesti Rádió-stúdió három napra

Egy nap a budapesti Rádió-stúdióban! A budapesti stúdió élete elevenedik meg minden intimitásával pénteken szombaton és vasárnap a Magyar Színházban azokon a rádió-estéken, amelyek ezeken az estéken tartani fognak. Konferál Scherz bácsi. Föllép: Weyand Tibor is. A legújabb, itt még nem ismert slágereket fogja énekelni. Rendes helyárrak! Jegyek már válthatók!

Az évad legszenzációsabb film-műsora a Magyar Színházban

BROADWAY MELODIE és AZ ÁRULÁS

Ma nincs színházi előadás a színház-

Rendkívül olcsó

nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 190.—	1. sz. csoport:	
Casson: Tizenkét tip	10.—	Móricz: Buzakalász	
Ady: Múzeum I. II.	140.—	— Házasságtörés	
Darvin: Fajok keletkezése	180.—	— Vadkan	110 Lei
Karinthy: Kötéltánc	48.—	2. sz. csoport:	
— Irtó...	20.—	Babits: Pávatollak	
Schrenk: Titokzatos erők	28.—	— Karácsonyi Madonaa	
Karinthy: Faremido	28.—	— Nyugtalanág	98 Lei
Tolsztoj: Shakespeare	35.—	— Recitativ	
Suares: Dosztojevszkij	35.—	9. sz. csoport:	
Lázár: Munkácsi	35.—	Laczkó: Noemi fia	
Wagner: Beethoven	35.—	Biró: Amor és Psyche	
Gide: Wilde Oszkár	35.—	Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
Thiering: Textilipar	35.—	11. sz. csoport:	
Lambrecht: Oslények világa	35.—	Méray: Két primadonna	
Balla: Modern sakk	35.—	Kodolányi: Két leányarc	
Brandes: A. France	35.—	Szini: Smaragd	72 Lei
Rilke: Rodin	35.—		
Seton: Fekete mén	38.—		
Molnár: Aador (regény)	30.—		

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában 100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.

KAT ALLITA
RIKAI HADE
tonból jelentik:
elrendelte, hogy
gel minden hadi
tiszték szórakoz-
szelő mozit sze-

delésre, himzés,
ozás, előnyomda,
imunkaszakmába
yos áron Fisch
nyában Cluj, Str.
eca) 16 szám.

ondonban a mun-
el foglalkozó párt-
onból jelentik: A
ésével foglalkozó
holnap veszi kez-
ess valószínűnek
reklímiség enyhi-
grammal egyide-
allitását is.

nap éjjel elválták
távirovezetkeket.
Ma éjszaka ismer-
es telefon- és táv-
ak, úgy hogy a vá-
minden összekötte-
blált volt a külvil-
götetések megszű-
ket okozott a vas-
egy készülő vas-
csak az utolsó
elharítani. A ható-
intézkedéseket a
ára.

litására alkalmas
egy új amerikai
ól jelentik: Egy
tervező és feltaláló
alkalmas óriási
szitette el, amely
y óriási Zeppelin
yriasi léghajót elké-
or fogja hajítani és
t fog szolgálni.

suti katasztrófa a
us kongresszuson.
Az eucharisztikus
porttérrel künnre-
számosan a sport-
vasuti töltésen he-
ongresszus megnyi-
ak végighallgatni.
a pályán elhelyezke-
és számos emberi
Hárman a helyszí-
zenőt sebesült közl-
rhazban szenvedett
állapota is igen ko-
almolni kell még to-
atokkal is.

udapestre érkezett.
k: Biró Lajos író
léánya társaságában
estre érkezett s a
umban szállott meg.

THEGE GYULA
GERKEZETT BU
dapestről jelentik:
rági gyorsan meg-
Thege Gyula holt-
nyomban kiszállítot-
halottasházba. Egy-
ett az Arvetsék le-
zlik, hogy a szeren-
a luszahajó kabin-
életének.

ciaországi textilgyá-
a munkabéreket. Pá-
z északfranciaországi
nap levelet intéztek
miniszterhez, mely-
t az álláspontjukat
mai helyzetében nem
munkabérek emelése-
s valószínűleg meg-
intervenciót nem fo-

ban. Olyan hatalmas film-műsora van a színháznak, hogy ennek kedvéért szüneteltetik az előadásokat és este 9 órakor is mozielőadás lesz. A „Broadway Melody“ a legragyogóbb, legszebb hangos, beszélő, énekes, zenélő filmperegett. Tíz hatalmas felvonásban elképráztatja szépségével és gazdagságával a nézőt. Mindent felülmúl, amit eddig a film-művészet produkált. Főszereplői Anita Page, Bessie Lowe, Charles King. Vele egy műsorban adják az „Áruló“ című nagyszabású 8 felvonásos társadalmi drámát, amelynek főszereplői: Putty Lya, Lars Hanson és Warvik Ward. Háromórás, nagy kettős műsor! Előadások 3, 6 és este 9 órakor. Helyárak: 3 és 6 órakor 20 és 10 lej, este 9 órakor: 30, 20 és 10 lej. Az esti előadásra délelőtt is lehet jegyet előre váltani.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden 3, 6 és este 9 órakor: Broadway-Melody és Árulás.

Szerdán este 9 órakor: Sárga lilium. (Bíró Lajos világsiker aratott színműve. Nagyon olcsó mozhelyárakkal. Kaszab Anna fölépésével. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 356.)

Pénteken este 9 órakor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának vendégjátéka. Főlépnek: Scherz bácsi, Weygand Tibor, Sándor Böske, Köpeczy Boócz Lajos, Köpeczy Boócz Mihály, Székely Gizi, Matány Antal, Dávid Mihály. Műsoron: Egyfelvonásos vígjátékok, ötletek, énekek, táncok, tréfák. Rendes helyárak. Sorozatszám 358.

Szombaton este 9 órakor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának második fölépése. Rendes helyárak. Sorozatszám 359.

Vasárnap d. u. 3 órakor: Bíró Lajos világhírű színműve: A Sárga lilium kerül színre, a főszerepben Kaszab Annával. Nagyon olcsó mozhelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 360.

Vasárnap d. u. 6 órakor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának vendégjátéka. Rendes helyárak. Sorozatszám 360.

Vasárnap este 9 órakor: A Budapesti Rádió Stúdió teljes társulatának 4-ik és bucsuvendégjátéka. Rendes helyárak. Sorozatszám 362.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A marokói kémnő. Rejtelmes történet, a főszerepekben: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut.

Vasárnap délután 3, fél 5, 6 és fél 8 órakor: Pat és Patachon esete Josephine Backerrel. Helyárak: 20 és 10 lej.

Hétfőn 3, 6 és 9 órakor kettős műsor. Három órás előadások: I. Broadway-Melody. (A legtökéletesebb zenélő, beszélő, hangos film-operett 10 felvonásban, a főszerepekben: Anita Page, Bessie Lowe). II. Árulás. (8 felvonásos társadalmi dráma. Főszereplők: Putty Lya, Lars Hanson, Warvik Ward. Kettős nagy műsor. Helyárak 3 és 6 órakor: 20 és 10 lej, este 9 órakor: 30, 20 és 10 lej.)

Kedden 3, 6 és este 9 órakor: Broadway-Melody és Árulás. (Kettős nagy műsor, 3 órás előadások. Helyárak d. u. 3 és 6 órakor 20 és 10 lej, este 9 órakor 30, 20 és 10 lej.)

Szerdán csak 3 és 6 órakor: Broadway-Melody és Árulás. (Kettős műsor, 3 órás előadások. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Csütörtökön 3, 5 és 7 órakor grandiózus újdonság: Nevada. (Az amerikai filmművészet legújabb mester alkotása. Főszereplők: Cary Cooper és Thelma Todd. Helyárak: 20 és 10 lej.)

Pénteken 3, 5 és 7 órakor: Nevada.

Szombaton 3, 5 és 7 órakor: Nevada.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A cirkusz gyermeke. Regényes történet az artisták életéből.

CARMEN MOZGO

Kedd: I. Haláltáncos. II. Vörös kalap

URANIA MOZGO

Kedd: A kutya hálája.

EDISON FILMSZÍNHÁZ

Kedd: I. Kozáklakodalom. II. Csibész királynő

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

KEDD, AUGUSZTUS 19.

Bukarest. 12: Grammfón. 17: Zenekar. 19: Grammfón. 20: Rádió zenekar.

Budapest. 8.20: A Szent Imre ünnep ségek. Helyszíni közvetítés. Egyházi zene. Sugár Viktor: Harsonajelek. — Ecce sacerdos. Egyházi népekek. Pápai Himnusz. Utána: hírek.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó.

12.05: Hangverseny. Caix d'Herveylois: Szonáta. Preludio. Gavott. Sarabande. Le papillon. Minuetto. Gyászmadár. Emlék. Zsolt Nándor: Bölesődal. Saint-Saens: Allegro Appassionata. Lavotta: Valahol messze... Kaesöh Késő ősz van.

12.25: Hírek.

12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

3: Piaci árak.

3.30: A „Tündérvásár“ meseórája. Mese. Margit néni üzenetei.

4.45: Pontos időjelzés.

5: Felolvasás: A beteg nem szabad izgatni. Eötvös Károly.

5.30: A magyar cimbalomtós hangversenye. Bihari: Magyar verbungos. Boka kesergője. Murgás: Magyar notaegyveleg. Szent Zoltán: Pusztai élet. Czinka Panna nótája. Bihari: Primáciális magyar. Bihari: Hadik óbester nótája.

6.30: A Szent Imre ünnepségek. — Majd hajóörmenet a Dunán. Helyszíni közvetítés.

8: Magyar hangverseny. Karnagy: Berg Ottó. Doppler: Ilka — nyitány. Dohnányi: Nászkerülő. Goldmark: III. szimfónia.

9.15: Pontos időjelzés, hírek.

Utána: Grammfónhangverseny. — Rácz Pali: Lehullott a rezgő nyárfa. Káty: Egy ablaknál állj meg cigány. Eröss: Asszony lesz a lányból. Kalmár Tibor: Ha rossz vagyok hozzád. Nádor Józsa: Volt egyszer egy gyönyörű szép álmom.

Bécs. 20.05: Balzacról előadás.

Berlin. 19.30: Új zeneművek. 21: Szimfónikus hangv.

Milánó. 19.30: Könnyű zene. 20.40: Kamarazene.

Róma. 21.02: Ének- és zenekar.

Prága. 20.30: Rádiózenekar. 21.30: Zongorajáték.

Pozsony. 21: Szórakoztató zene.

SZERDA, AUGUSZTUS 20.

Bukarest. 17: Marcu-zenekar, könnyű és román zene. 19: Grammfón. 20: Operaest.

Budapest. 9: Körmenet az Andrássy uton. Utána: Pontos időjelzés, időjárás jelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Wagner: Parsifal — előjáték. — Dohnányi: Rurália Hungarica. Zádor: Változatok egy magyar népdal fölött. Mendelssohn: Szentivánéji álom. Goldmark: Sába királynője — Bevonulási induló.

2: Grammfónhangverseny. Gounod Faust — keringő. Osma: Ay del Ay. Chopin: Mazurka. Occhi de Fata. Verdi: Trubadur — ária. Wagner: Lohengrin. Mascagni: Paraszthecület — ária. Mozart: Figaro házassága. Hubay: Zefir. Donizetti: Lammermoori Lucia — ária. Schubert: Rosamunda — nyitány.

3.15: Manchen Mariska gyermek-délutánja.

4.15: A Rékai Miklós szalózenekar hangversenye. Kéler: Rákóczi-nyitány Erkel: Bánk bán — egyveleg. Hubay: A cremonai hegedűs — hegedűszóló. Nagypál Béla: Magyar egyveleg. Liszt XIV. rapszódia. Közben: A Szent István díj helyszíni közvetítése.

5.30: Zilahy Lajos: „Ünnepi gondolatok“.

6: Bura Sándor hangversenye.

7: A m. kir. I. honvédegyalozezred hangversenye. Erkel: Magyar ünnepi nyitány. Fricsey: Nagy magyar ábránd. Magyar dal- és táncfűzér egyveleg. Dohnányi: Szent Imre himnusz. Barna: Árpád apánk — induló.

8.15: Részletes sport- és lóverseny-eredmények.

8.35: Színműelőadás a Stúdióból. „Arva László király“. Irta: Herczegh Ferenc. Rendező: Odry Árpád.

10.35: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy: Dohnányi Ernő dr. Beethoven: István király — nyitány. Bartók: Két portré. Volkmann: Szerenad. Brahms: Magyar táncok. Liszt: II. rapszódia. Berlioz: Rákóczi induló.

Berlin. 19: Salzburg. 22.35: Magyar Imre zenekarának hangversenye Budapestről.

Bern. 20.40: Zenekar. 21: Genéve. — 22: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19.30: Citerajáték. 20.30: Trió. 21.30: Népdalok gitárkísérettel. 22.45: Rádiónégyes.

Pozsony. 19: Prága. 21.45: Grammfón. 22: Prága.

Breslau. 19.05: Weber: „Büvös vadász“ grammfónon. 20.30: Szórakoztató zene. 22.35: A m. kir. Operaház zenekara Budapestről, Dohnányi Ernő vezényletével.

Brit nemzeti műsor. 21.10: O'Neill „Ile“ c. színműve. 22.25: Házi vonós-hangverseny. 23: Tánczene.

Brünn. 21.45: Grammfón. — 22: Prága.

Frankfurt. 19: Salzburg. — 21.45: Stuttgart.

Genova. 20: Grammfón. 20.40: Strauss: „Féktelen tavasz“ operett.

Genève. 21: Hegedűjáték.

Hamburg. 20: Goldschmidt: „Pénc“ c. hangjátéka. 21: Könnyű zene. 22.50: Vendégelői zene.

Hilversum. 19.40: Fűrdozenekar játéka.

Huizen. 19.40: Hangversenyköz. Amszterdamdamból. 21.40: Házi zenekar.

Kalundborg. 22.40: A Tivoli-hangverseny harmadik része.

Kattovic. 20: Szórakoztató zene. 23: Rádióüzenetek.

Kaunas. 19: Vilnius-óra. 19.50: Tarka-est. 21.10: Hangverseny.

Kassa. 18.10: Magyar propaganda-előadás. 19: Prága. 21.45: Grammfón. 22: Prága.

Köln. 22.30—24: A m. kir. Operaház zenekarának hangversenye Budapestről.

Bécs. 19: Glück-opera. Walter Bruno vezényletével.

Varsó. 20.15: Hangverseny.

Prága. 21.45: Mozart: Éjjeli zene.

Milánó. 20.40: Operettrészletek.

Osló. 21.35: Rádiózenekar.

Aprohirdetések

Házvezetőnőt keres kolozsvári uricának. Cim a kiadóban.

Iparüzem en-gros üzlet vagy raktár-helyiség céljainak megfelelő nagy uccai üzlethelyiség november 1-től kiadó. Nationala Biztosító, Regina Maria 6.

Első osztályu בעל חוקי בעל חוקי בעל חוקי keres egy megfelelő állást a nagyünnepre. Cim a kiadóban.

Sakter שריר kerestetik fizetése havii 3.500 lej és lakás. Utí költségei csak meghívottaknak térítik meg. Ajánlatokat a baraolti (jud. Treiscaune) zsidó hitközséghez.

Régi kóser élelmiszerüzlet betegség miatt átadó. Esetleg pénzestársat venne. Közéletbit Rubin ruhaüzletében Regele Ferdinand 29.

Kiadó szép különbejáratu szoba üresen vagy butorozva, esetleg teljes ellátással — iskolásoknak is — jobb zsidó családnál. Kepes, Wesselényi ucca 4.

Jó házból való iskolás fiu vagy leány ort. kóser uri családnál teljes ellátást kaphat. Fűrdozsoba, zongora. Szappan ucca 15.

Okl. tanítónő, kitünő bizonyítványokkal, tanít magyar, német, hébert, állást keres. Margareta Molnár, Zavoi Jud. Severin, posta Ferdinand.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegetárius étterme és tejszarnoka Reg. Ferdinand (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyílt. A felhasznált tejnemek saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss tehén- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

FIGYELEM! Zalogházi árverés lesz augusztus 27-én 8 órakor a Kolozsvári Népbank és Zaloghitelintézet Rt.-nél. Szép ucca 1.

Jó családból való, intelligens 25 éves fiatalember keres szombat megtartásával bármilyen foglalkozást. Szíves (ajánlatokat) megkereséseket „Garanciaképes“ jelígre a kiadó továbbít.

KERESEK megvételre használt rövid zongorát. Ajánlatokat „Zongora“ jelígre a kiadóba.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

Minden szeszgyárosnak, kereskedőnek, vendéglősnek nélkülözhetetlen

Az új szeszadótörvény

módosított szövegű román és magyar együttes kiadás dr. Mihelffy és dr. Mandel ügyvédek szerkesztésében

Ára 140 lei

(és portó)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

XIII E
Cioj—
augu
5690

Uj K
és bán

Ujkelek
szórá

Ésírato
és megér

Man

a

A r
tog
csal

Maniu

Szovatafür

Kelet tudosi

előtt két ese

ibolyakék szá

ra van szege

szág miniszte

vallásuk szer

A minisztere

akar kerülni

ként keresi n

fürdőhelyen,

kuma a boru

lámzik fel s

sétányon. A

ját végzi a

vesztibülbe és

el s a minisz

tünik az elő

azzal a lekote

ja, amely ma

jellemzi Mani

járójánál azon

sulnak a besz

meztere, két

szenátor szen

lamügyeket

mányfó előtt.

— Szeretter

urra beszélni

— Most, sa

ezekkel az u

volna... holn

tüdeje van, s

— Igen, mi

— A zive e

— Kifogást

— Es a láb

— Azt hisz

— Akkor m

reggel fürdöt

a Cseresznyés

geli sétán...

nem adok. Ha

és megpróbálj

hátha sikerül

— A minis

— Most öltö

Reggel hét

roja előtt dis

regeti sanda

Szovata egyi

fekszik ez az

öltözött villa.

a késő éjjeli

sok folytak a

Vaida Sándor

nyaraló erdei

emiat Maniu

sétájára. Leü

szemben, ahol

lik a fenyeves

káló villasorr

alussza vasár

A csend, mint

tyol borul a v

Elrendezem

amelyeket fel

tájdalmas ker

toltra — az

eseményei, a

érintették oly

gát, mert épp

uralma alatt é